

בטאון רמת אלחנן

בס"ד, ניסן תשפ"ג
גליון 377 - שנה 43

קול ברמה

לקבל במייל: 6776168@gmail.com

שמעתם פעם על יהודי שפגעו בו, והנפגע בא לבקש סליחה מהפוגע?

אם לא הבנתם מה שאמרנו כדאי לקרוא מה שעשה הרה"ח ר' אברהם-יחיאל וייס זצ"ל בשבועות האחרונים לחייו, לאחר סימוכין שמצא בכתבי האר"י. מרגש, מחזק, ומחייב. הצוואה של הת"ח-הצעיר

'אבא, אם היינו שואלים אותך מה לדבר עליך, היית עושה תנועה-מבטלת, ואומר: אל תדברו. רק תעשו'

שורות חרישיות לזכרו של ידידנו האהוב הרה"ג רבי שלום-אליהו שפיגל זצ"ל, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה

המסר שלמד הגר"י גלינסקי מתשובתו של הנשיא הפולני לצורך הנאצי ימ"ש

מרגש: המרגלית המופלאה, והכל-כך מעודדת, הטמונה בפסוק "ה' נתן וה' לקח"

מרן הגר"י סרנא ראש ישיבת חברון אמר את ה'קדיש' במשך חודש, ורק לאחר מכן מסר את התפקיד להרב פיונטק

'מסילת השירים' - ספר מיוחד במינו של הרה"ג רבי יחודה מתתיהו קירשברג, החורז בחרוזים את כל הספר הקדוש 'מסילת ישרים'

'לימוד המוסר אינו מביא את האדם לידי עצבות ויאוש', כותב המשגיח ד'נחלת הלוויים' בהסכמתו

הפתרון הוא לעמוד ולזעוק: אבא-שבשמים, קשה לי! הלב שלי אינו מכיל את היסורים!

מה עושים כאשר מתרגשת רח"ל צרה גדולה, ורגשי-הלב מתפוצצים מכאב, ולעת-עתה האדם אינו מסוגל לחוש את הטובה שתצמח לו מכך?

'אני ממחר לברית שְׁכרתי עם אשתי, חשיב המוהל הגר"נ דיאמנט

'הבנין רעד כולו, והייתי בטוח שאני בדרכי לעולם האמת'. דיווח מתורכיה

איך ומתי, ואם בכלל, לומר דברי ביקורת בבית?

דברים נפלאים שכתב הגר"ש כהן זצ"ל בספרו

הגאון רבי שלמה דנינו, רבו של מושב יערה בגבול לבנון, וראש כולל-הוראה בשלומי, היחיד שנתקל במחבל לפני לכידתו. הסיפור שלא פורסם

זכרה

הגר"י זילברשטיין מצטרף למכתבו של מרן ראש ישיבת סלבודקא וקובע:

"הנותן אופניים חשמליים לבנו - הרי זה כמי שנתן לו אקדח טעון בכדורים!"

שמעתם פעם על יהודי שפגעו בו, והנפגע בא לבקש סליחה מהפוגע?

אם לא הבנתם עדיין מה שאמרנו, נסביר שוב... אדם שנפגע ממאן-דהו, ובמקום שהפוגע יבקש סליחה מהנפגע, הגיע הנפגע לבקש סליחה מהפוגע... * זה מה שעשה הרה"ח ר' אברהם-יחיאל וייס זצ"ל בשבועות האחרונים לחייו, לאחר סימוכין שמצאח בכתבי האר"י, ובמהלך הנתפס כצוואה, ובאמצעות מאמר זה הם מבקשים לפרסם את הענין, לעילוי נשמת הבן-יקיר * בימי השבעה' סופרו דברים מופלאים על הנפטר, בנו של מכובדנו הבלתי-נשכח הרה"ח רבי שלום אליעזר זצ"ל, שנפטר לפני 29 שנים * ביום ז"ך אדר עלתה נשמתו הזכה לשמי-מרומים, ומקום קבורתו נכרה - בהוראת כ"ק מרן האדמו"ר מסלונים שליט"א - בהר הזיתים, צמוד לקבר אביו, ובמרחק מטרים ספורים מה'נתיבות שלום'

אבל ר' אברהם-יחיאל לא הסכים לקבל את התשורה... אני לא עבדתי יותר קשה מאחרים, ואם כן גם להם מגיע, וחילק את הכסף לכל העובדים שעבדו יחד איתו...

את אהבת-התורה הגדולה שפיעמה בו שאב, בין היתר, מאביו רבי שלום אליעזר זצ"ל, וגם מכך שאביו היה לוקח אותו מדי ערב לשיעור הגמרא שהתקיים בבית המדרש 'נחלת משה', בין 8-9 בלילה, והיה זה כבר לאחר שכל הילדים הלכו לישון מזמן. הוא, הלך עם אבא לשיעור.

לו"ז ליום הבא

שחר-מוסר היה, ודברי החיובות הלבבות' היו שגורים על לשונו בקביעות. בהיותו אדם מסודר, עשה לעצמו מדי לילה לו"ז, מה לעשות ביום המחרת. בלילה האחרון, לפני עלותו על יצונו, כתב לעצמו בפנקסו דברים נפלאים.

ר' אברהם-יחיאל המנוח דאג לאימו שתחי', שהתאלמנה מבעלה לפני 29 שנה, במסירות נפש של ממש, והקפיד לסייע לה בהכנת השמחות המשפחתיות.

בני המשפחה מציניים על קדושתו ושמירת העיניים שלו שהיתה במיטבה, ומאידך מעודו לא העיר למאן-דהו על עניינים שברוחניות. כמו-כן השתמש רק במכשיר טלפון כשר, ולא חיפש לעצמו כל היתרים בנושא זה. יצוין שהגאון רבי אהרן רוטר שליט"א הוא אח של סבתו, אם-אביו רבי שלום אליעזר זצ"ל.

כשהיה מדובר פעם שאולי יעתיק את דירתו מבני ברק, לישוב אחר, אמר שכשעוזבים מקום ישוב חרדי, אי אפשר להישאר יהודי חרדי בכל רמ"ח ושס"ה, 'ולכן לא אעשה זאת', אמר.

קברו נכרה בהר הזיתים, צמוד לקבר אביו זצ"ל, ובמרחק מטרים אחדים מקברו של מרן בעל ה'נתיבות שלום' זצ"ל. היה זה כ"ק מרן האדמו"ר מסלונים שליט"א שהכריע לקברו בחלקת חסידי סלונים בהר הזיתים, למרות שהיתה אפשרות לרכוש קבר במקומו אחרים, במחיר הרבה יותר מוזל. על

איש מורם-מעם, שראשו מגיע השמימה בגחלת של אמונה בהירה, התגורר בשכונתנו, ושמו הרה"ח ר' אברהם יחיאל וייס זצ"ל, בנו של ידידנו הממש-בלתי-נשכח הרה"ח ר' שלום אליעזר זצ"ל. והיה איש זה עשוי מחלמיש, וחזור נחישות עזה ובלתי-מתפשרת בכל מה שקשור לקדשי-שמים. רצון נכסף פיעם בו לעבוד את ה', כפי שחונך בבית אביו. נפשו, חוצבה מאיכויות מיוחדות, מזן שנכחד מעולמנו הסינטי. ליבו, הומה ועולה על גדותיו, באיפות לכיבוש יעדים רוחניים.

האיש הז"ך הזה נפטר ביום ז"ך אדר (כשגם אביו נפטר ביום ז"ך, סיון), ובמהלך ימי השבעה' בבית המשפחה שמענו דברים מופלאים המצביעים באופן ברור על הנשמה הגבוהה ששרתה בו. לא רבים יודעים שהרב אברהם-יחיאל היה שקוע ראשו-ורובו בתורה, ומדי יום ביומו ישב ולמד במשך שעות ארוכות, גם עם גיסו יבל"א, וגם לבד. במשך כל השעות הללו ישב בשקיעות רבה, ולא הסכים אפילו לשתות מאומה.

ובשעת הלימוד ידע להתעמק ולחתור אל האמת בכל מילה בגמרא וברש"י, ולא היה מסוגל לוותר ולו על הבנה של מילה אחת.

יראת השמים הגדולה שהיה אפוף בה, הביאה אותו מדי שנה להימנות על צוות האופים באחת ממאפיות-

המצות המפורסמות של בני ברק. ומה שרבים לא ידעו היא העובדה שגדולי תורה מפורסמים רצו לרכוש דווקא את המצות שהוא אישית אפה אותן, ואמרו שהם סומכים עליו במיוחד.

הולך עם אבא לשיעור

כאשר הרגיש שהוא עובד כבר שעות רבות באפיית המצות, היה מתגנב מדי פעם, כשעוברים 'שלחן', לאחד מבתי המדרשות בסביבה, ויושב ולומד בהתמדה עצומה, ובניגון.

בהיותו איש שראשו בשמים, כסף ושאר חפצים גשמיים לא משכו אותו כלל. פעם, כאשר ראש 'חבורה' אחת זירז אותו לאפות את המצות במהירות, והרגיש שגרם לו למאמץ-יתר, הרי שבגמר האפייה העניק לו סכום כסף מכובד כדי להביע את הערכתם אליו.

נקבעה עוד לפני-כן, ואחרי שיש 'חובה' מגלגלין את ה'חייב' שיבצע אותה! והדברים פשוטים!

ואם כך הם פני הדברים, הרי הנפגע מחבירו, גורם לו נזק בעצם זה שהוא נפגע, שהרי הוא נענש על כך שחבירו נפגע, וכפי שהסברנו זה לא היה מגיע לו, לפוגע! שהרי ה'חובה' נבראה קודם, והוא רק היה השליח!

ואם הנפגע בכל זאת נפגע, וגורם בכך נזק לפוגע, הרי שגם עליו - על הנפגע - מוטל לבסוף עונש, ושוב חוזר הגלגל מהפוגע לנפגע, ומהנפגע לפוגע.

ואין מי שיעצור את השרשרת הזו!

הדוור המסכן מתקומם

נתאר לעצמנו, יהודי שרואה את הדוור משלשל מכתב לתיבת הדואר שלו, ולאחר שהוא פותח את המכתב ורואה שהוא מלא בדברי-נאצה, השמצות ואישומים נגדו, הוא אינו חושב פעמיים, ומכה את הדוור על שהעניז להניח לו את המכתב בתיבת הדואר...

הדוור המסכן מתקומם וצועק, מה אתה רוצה ממני? אני בסך-הכל עובד בחברת הדואר, וזו היא עבודתי ובכך שהני מניח את המכתב בתיבה שלך, אני מבצע את המוטל עליי, וברור שאין לי כל קשר לנאמר במכתב!

את זה בוודאי אנחנו מבינים. נו, אז מדוע שלא נבין גם שהפוגע בחבירו 'איננו אשם בכך', מפני שהוא נבחר להיות השליח לפגוע בו, ובפגיעה זו הוא 'ממלא את תפקידו'. הצבנו את ההגדרות הללו במרכאות, לא מפני שהדברים אינם נכונים, אלא כדי שנתייחס לכך בתשומת-לב יתירה.

לאחר שכל זה היה ברור לר' אברהם-יחיאל, הוא מצא התכתבות בין שני יהודים שהאחד מהם פגע בחבירו, והנפגע היה זה שמצא במפורש בדברי האר"י הק' את הענין הנ"ל,

קברו של אביו כתוב 'שלום אליעזר בן יחיאל', ועל קבר הבן כתוב 'אברהם יחיאל בן שלום אליעזר'.

ואגב, את החלקה הזו של חסידי סלונים בהר הזיתים בחר כ"ק מרן האדמו"ר בעל ה'נתיבות שלום' זצ"ל, שלפני שאיווה אותה לקבורה - הטריח את עצמו ללכת ולבדוק את החלקה. מי שיעמוד במקום, ויצפה משם לכיוון הר הבית, יראה מיד שבטווח בין חלקת חסידי סלונים עד להר הבית רואים היטב את מקום המקדש, ומאידך - לא רואים כל שתי-וערב.

הצוואה

עכשיו כדאי להאזין היטב לדברים הבאים, ולחרטם על לוח-לבנו. זכה ר' אברהם-יחיאל וייס זצ"ל ממש בסוף ימיו לקדש את השם, ולהיטהר בעצמו, ע"י חידוש שחידש בהשכנת שלום בין איש לרעהו, וביהלכות סליחה ומחילה.

רק לפני-כן נספר דבר נוסף בענין השכנת שלום שיצאה מבית מדרשו של ר' אברהם-יחיאל זצ"ל. פעם, בעת אפיית מצות, שמע שאחד מבני ה'חבורה' פוגע בחבירו. ניגש ר' אברהם-יחיאל בחשאי אל הנפגע, מסר בידו שטר של 200 שקלים, ואמר לו שמי שפגע בו הצטער מאוד על מה שעשה, ואף מסר לו כתשורה וכהערכה את סכום הכסף הזה.

עברו כמה ימים, והפוגע הנ"ל פגע שוב באותו חבר. הנפגע פתח את פיו ואמר: 'ימה אתה חושב, ש-200 השקלים ששלחת לי, מתירים לך עכשיו לפגוע בי מתי שתצרה'!!!

והפוגע לא ידע על מה הוא מדבר... 'על איזה 200 שקלים אתה מדבר?' - שאל. ואז התברר שר' אברהם-יחיאל עשה כמעשהו של אהרן הכהן בשעתו.

אלה שהספיקו לשמוע כבר בימי ה'שבועה' את הדברים שנכתוב להלן, יצאו מגדרם מרוב התרגשות והתפעלות, עד כדי כך שהיו תלמידי חכמים מעדת חסידי סלונים, ובכלל, שאמרו שיתכן שהנפטר בא לעולם כדי לתקן את הדבר הזה, ולהחזירו בלב ישראל ע"י פרסומו ברבים, ולאחר שעשה זאת, הלך לבית עולמו, לחסות תחת כנפי השכינה.

נעשה אנחנו כאן בס"ד את המאמץ על-מנת לפרסם ככל האפשר ולהאיר את היסוד הפלאי הזה שחידש הנפטר, ולהבינו על-בורי.

מאוד-מאוד הציקה לר' אברהם-יחיאל המציאות המרה של חוסר-האחדות השוררת בין יהודים. הרבה לפני מה שקורה כיום בחוצותינו, הוא דיבר על כך בכאב רב, ותיאר את המריבות והוויכוחים הרבים הנשמעים ונראים בין יהודי ליהודי, וציין שלדעתו הדבר נובע בעיקר מכך שאדם אינו נזהר בכבוד הזולת, ופוגע בו ומעליבהו, ואז השני נפגע ונעלב, ומקפיד על מי שפגע בו.

והשרשרת הזו לא מצליחה להיסגר ולהינעל לעולם, מפני (שכפי שנראה להלן בדברי האר"י הק') שגם מי שנפגע מחבירו, גורם בכך נזק למי שציער אותו. מדוע? - כי בעצם הוא לא היה צריך להיפגע! שהרי הפוגע לא היה צריך להיפגע, כי ברור לכולם שהפוגע היה בסך-הכל שליח מאת האלוקים לפגוע בו, ולמרות שקבעו חז"ל שימגלגלין חובה על ידי חייב, אבל אין כל ספק שה'חובה' הזו (דהיינו שהנפגע ייפגע על ידי חבירו)

שהכל הגיע מאת ה', ואז החובה הופכת להיות זכות, ונפתחת שרשרת אינסופית של זכויות וישועות. הגה"צ רבי אשר פריינד פרסם בזמנו סיפור של שני יהודים, פוגע ונפגע, שנקטו במהלך הזה, וראו ישועות שאי אפשר לתארן. הוא מתאר שבתחילה זה היה נראה מוזר, שהנפגע בא לבקש סליחה ממי שפגע בו, אבל לאחר שעשו זאת פעם ופעמיים, המשיכו במהלך, וביקשו סליחה מכל הפוגעים שפגעו בהם.

לגדוע את השרשרת

שמע ר' אברהם-יחיאל את כל זה, והחליט אף הוא לנקוט ביוזמה שכזו. בהיותו אדם בעל נפש רגישה, הוא נפגע במהלך חייו מאנשים מסוימים, ועכשיו, לאור הדברים הנ"ל, החליט שהוא הולך לבקש מהם סליחה. אתם מבינים? - הם פגעו בו, והוא מבקש סליחה.

כדי לגדוע את השרשרת! יתכן שאף אחד לא היה יודע מזה, אלמלא השמועות על בקשות-הסליחה הגיעו לגיסו, שלמד אתו חברותא. בני המשפחה מספרים שבשבועות האחרונים לחייו התדפק על דלתותיהם של כ-10 יהודים, וביקש מהם לסלוח לו על שנפגע מהם, וכנ"ל.

ועם הסליחה הזו הוא עלה לשמי-רום, ועמד בפני בית-דינו של אדון הסליחות. נו, אז האם יש עוד מקום להסתפק מה עלה בדיונו?!

האם הצדקת תחי', שהתאלמנה מבעלה לפני 29 שנים, אומרת שההרגשה היא שזו הצוואה שבנה ר' אברהם-יחיאל הותיר אחריו. היא גם מספרת שבשבוע האחרון לחייו הוא מסר לידיה בהתרגשות רבה את הדף עם הסיפור הנ"ל של שני היהודים שביקשו סליחה זה מזה, יוראיתי כמה הוא אוהב בדרך הזו, וכמה הוא היה רוצה שכולנו נעשה כך!!

הבה ננקוט כולנו בדרך השלום והאחדות, ונדע ונבין שגם אם פגעו בנו, היו אלה שליחים מן שמיא, ונעשה כל מאמץ אפשרי על-מנת לשכוח ולסלוח על החטאים שעשו נגדנו.

זה ייטיב גם לנו אישית, וזה ייטיב לכל העולם כולו. הכל ייראה לנו אז טוב יותר!

נכבדי עדת סלונים בביקורי תנחומין בבית משפחת וייס

שמי שמקפיד על מי שגרם לו צער, גורם לפוגע נזק שבעצם לא מגיע לו, כי הוא היה שליח ההשגחה לפוגע בו, והיות והנפגע מקפיד עליו שלא בצדק, וההקפדה הזו מזיקה לפוגע, הרי שגרמת לו נזק חנים, 'על לא עוול בכפי', ובסופו של דבר העול הזה חוזר אליך, כעונש על הנזק שגרמת לו.

וכך, כותב האר"י, נפתחת שרשרת אינסופית לנצח, כששני הצדדים סובלים, והשכינה מצטערת וסובלת יחד איתם.

ויש רק דרך אחת, ממשיך האר"י, להפסיק ולגדוע את השרשרת הזו, והיא, על ידי שהפוגע והנפגע יתפייסו ביניהם, ולפחות צד אחד ימחל בלב שלם ויסיר מליבו כל קפידא. זה יכול להיות הפוגע, וזה יכול להיות גם הנפגע שיפייס את הפוגע על עצם העובדה שהוא נפגע, ובכך גרם לו נזק (לפוגע).

בכך שהנפגע פייס את הפוגע, נגדעה השרשרת.

ואז מה קורה? - השרשרת מתהפכת אל הצד השני, כותב האר"י, ונפתחים שערי רחמים וישועות על המתפייסים.

מי שהוציא את הענין הזה לאור עולם היה הגה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל, שכתב גם שעיקר הזכויות באות אם הנפגע הוא זה שייכנע וינקוט ביוזמת הפיוס, בהבינו

רבי שלום אליעזר זצ"ל עם אחד מילדיו בהגיעו לגיל 3; למטה - כ"ק מרן ה'נתיבות שלום' זצ"ל בחלאקה

המרגלית המופלאה, והכל-כך מעודדת, הטמונה בפסוק "ה' נתן וה' לקח"

על יהודי צרה מסוימת, אני נמלך בבית הדין שלי, כדי לבדוק ולוודא שמחצרה או מהקושי הזה ייצאו לו רק דברים טובים. אני צריך להיות בטוח-בטוח שזה טוב עבורו. ולכן אני נמלך בבית דיני כדי לקבוע את המינון של הצרה, התאריך המתאים שבו היא תצא לפועל, ורק עד כמה שהוא יכול לסבול, לפי כוחותיו ותכונות-גפשו.

כל זה כאשר אני מביא צרה על הבן שלי. אבל כאשר אני מעניק דברים טובים, אני אומר לבית דיני 'תנו לי לתת לבד, ללא הפרעות וללא עיכובים. זה ילד שלי, ואני רוצה לפנק אותו, לתת לו טובות בשפע, ללא הגבלה'...

כאמור, דברים אלה נכתבו בירושלמי במפורש, ואם נחזיר אותם ללבנו ולהרגשותינו, נוכל להעביר את חיינו ברונע, ביודענו שיש לנו אבא כל-כך טוב בשמים. אבא, שרוצה רק להעניק טובות, וללא הגבלות, בלי לשאול אף אחד... וגם את הקשיים, הוא לעולם לא יביא עד שידון בכך עם בית הדין שלו, בית המישפט הכי-הכי בעולם.

יצויין, שגם מרן הסמייפלער, ב'ברכת פריץ' פרשת מקץ, כותב, שכל קושי, ולו הקטן ביותר, לא מגיע לאדם אלא אם עשו מושב בית-דין מיוחד ופסק-דין מבית דין של מעלה!

אבל הירושלמי הנ"ל מוסיף דבר חשוב מאוד, שהטובות ניתנות ללא הגבלות, וכדי להעניק את הטובות אין הקב"ה 'ממתין' לפסק-דין, ולמושב בית דין.

געגועי-אמונה של מאמינים שצלחו קשיים בשלום

בהקשר לדברים שנאמרו, נספר כאן מה שסיפר לנו הרח"ג רבי מיכאל שיין. המשגיח דיישיבת חברון, הגה"צ רבי אברהם סלומון זצ"ל, חלה בסוף ימיו בניזון שרירים, והיה משותק, ולא יכול היה לזוז, וגם לדבר כלל, ועשה זאת באמצעות המחשב. פעם ביקרתי אצלו, מספר הרב שיין, וראיתי שזיב טרדן הסתובב על פניו והציק לו מאוד. המשגיח לא היה מסוגל לזוז, והזיב המשיך להציק. הרב שיין סילק את הזיב, ואמר לו המשגיח: 'אומרים שהזיבים מדגדגים את האנשים, אבל אני אומר שהזיבים מדקדקים! דהיינו, מדקדקים עם הבריות כפי מידת הדין.

והוא מה שאמרנו קודם: 'הוא זיבית דינך. הכל מדקדק.

הפסוק שהשתרש יותר מכל דבר אחר בקבלת היסורים באהבה, וביטוי חד לאמונה שלימה בריבון העולמים, הוא "ה' נתן וה' לקח" וכו'. פסוק זה נשמע בכל הלוויה רח"ל, וככל שהנפטר היה אדם יותר צעיר, והכאב יותר חזק, כך משתדלים האבלים לומר את הפסוק הנ"ל באמונת-יתר, כדי להשריש בליבם, ובלב כל בני המשפחה, את האמונה באלוקים-חיים, שהכל ממנו, וממילא הוא נתן לנו את הטובה, והוא גם זה שלקחה מאתנו, וממילא יש לנו על מי לסמוך.

מהקטע שלפנינו, שנשלח אלינו ע"י תלמיד חכם מופלג הלומד ביכולת רשבי"י בבני ברק, נוכל ללמוד שהפסוק "ה' נתן וה' לקח", מומן בחובו עידוד רב, לא רק מהכיוון הנ"ל, אלא גם מוויית שונה לחלוטין. יש בו מרגלית עצומה שאם נשכיל להבינה אל-נכון, נדע מה רב טובו של ה' אלוקינו, המעניק אך ורק להטיב לבניו.

פסוק זה מובא בירושלמי בסוף מסכת ברכות, דף צ"ג א', ושם שואל הירושלמי, מדוע בתחילת הפסוק ("ה' נתן") כתוב ה', בלי וי"ו, ובסוף ("וה' לקח") כתוב וה', עם האות וי"ו?

ומתריץ הירושלמי: כל מקום שכתוב "וה'" הכוונה היא - הוא ובית דינו. והיינו, שכאשר ה' "לוקח", דהיינו שהוא מביא רעה על האדם, הוא אינו עושה זאת עד שנמלך בבית דינו. וכאשר הוא "נותן", דהיינו שהוא עושה טובה לבני האדם, כתוב "ה'", בלי וי"ו, שאז הוא אינו נמלך בבית דינו. דהיינו, שכאשר ה' נותן, הוא אינו נמלך באף אחד, ורק כאשר הוא לוקח, נמלך.

וזו לשון הירושלמי: "ה' נתן וה' לקח", כשנתן - ברחמים נתן, וכשלקח - ברחמים לקח, ולא עוד, אלא כשנתן לא נמלך בברייה, וכשלקח נמלך בבית דינו.

ופירוש הדברים הוא: הקב"ה אומר כשיכול לבנוי האהובים, ראו כמה טוב אני אליכם! בטרם שאני מביא

בְּחֹל הַמוֹעֵד נִבְּנָה אֶת הַבֵּית

במשך ה'זמן' לא מתאפשר בדרך כלל לבני-זוג לְשַׁבֵּת קצת עם עצמם, ולשוחח. פשוט לשוחח. לדבר. להחליף חוויות. החיים הלוחצים של ימינו, מונעים זאת מאתנו. ברם, ימי חול המועד שלפנינו הם הזמן המתאים לכך. אפשר לעשות זאת ליד אגם-מים, מול הפריחה, ואפשר גם בבית... לא כדאי להחמיץ את החוויה. כן, כן, פשוט לשוחח

נפגשים יחדיו. כל אחד צועד במשעולו, גורס את מחשבותיו-הוא, ולא נתקלים האחד בשני. זו המציאות השגרתית הנפרסת לעינינו בימי השגרה.

הבה נחליט שבימי הפגרה שלפנינו נעשה כל מאמץ להדק את הקשר, ונשתדל 'להיפגש' יחדיו. מי שמתמצא מעט בצמתי-החיים של ימינו, יודע שאין בדברים אלה כל הגזמה. זו המציאות.

אפשר לעשות זאת בתוך הבית, או אפילו לצאת למקום קרוב, ליד אגם מים, בחורשה פלונית, בין ערוגות-של-פריחה צבעוניות הנראות בימים אלה בשפע בכל מקום, במשעול קֶשֶׁט ושלו של חולפים בו אנשים רבים, ולשוחח! זו מנוחת-הנפש היעילה ביותר הנזקקת לנו בימים אלה. אוי, כמה שזה חשוב בתקופה כשלנו. כמה שזה יכול לבנות את הבית, ולסייע בחיזוק רקמת-הקשר שבין בני הזוג.

אבל גם ליצה"ר יש מה לומר, כמובן. והוא עושה זאת בדרכים מתוחכמות. הוא אינו משכנע את בני הזוג לטוס לחו"ל, ואפילו לא לצפון הארץ, וגם לא לדרומה... אבל הוא מייפץ להם לעשות כינוסי-משפחות המוניים, לקבץ יחדיו את כל המשפחה המורחבת, ו'לחגוג' את ימי חול המועד כדבעי. ונדגיש מיד, גם זה חשוב, וגם זה רצוי לפני המקום, במיוחד בחול המועד.

אבל יש לשים לב שהדברים לא יבואו האחד על חשבון השני. אפשר לקבץ את המשפחה המורחבת, אפשר להתארח בסעודות-חג, אבל - -

שיישאר לנו פנאי גם לשוחח!!! לשוחח!!! להחליף מילה-של-מנוחה ושל צלילות הדעת עם בן-הזוג. לשאוף אוויר ביחד. ואולי אף לתכנן את ימי הקיץ הבאים עלינו לטובה.

לשוחח. זו אחת המשימות החשובות ביותר בתקופתנו, והיא קריטית לבנין הבית.

אנחנו מצויים בעיצומו של בין הזמנים, ולפני ימי חול המועד, וכדאי להשית את לבנו לדבר שלא כל-כך מתייחסים אליו. ובואו נדבר ישר ולענין:

בתקופת היזמן' של הלימודים - ולצורך הענין זה לא משנה אם מדובר באברך הלומד בכולל או במי שיוצא לעבודה - לא מתאפשר בדרך כלל לבני-זוג לְשַׁבֵּת קצת עם עצמם, ולשוחח. החיים הלוחצים של ימינו, הצרכים והאילווצים, בעיות החינוך הנצבות בפנינו, כמו גם בעיות פרנסה, ומתחים הנוצרים כתוצאה ממצבים שונים - מונעים מהבעל והאשה לשוחח יחדיו. פשוט לשוחח. לדבר. להחליף חוויות.

לשמוע מה בליבו של האחד כלפי השני. להאזין בְּקֶתֶר-תשומת-לב. לחשוב בצוותא מה צריך לשפר ולשדרג באווירת הבית. ולא פחות מכל זה - להודות להשם יתברך על כל מה שהוא נותן לנו ועושה עבורנו יום-יום ושעה-שעה.

אין לנו את מיסת-הפנאי הדרושה לכך, וגם לא את מנוחת-הנפש הנצרכת כדי לשבת בנחת, ולשוחח.

והימים שבהם אנחנו מצויים עתה, ולפחות בימי חול המועד, הם הימים הכי-מתאימים לכך. המטלות היומיומיות פוחתות במקצת, אין לימודים בחיידר, גם לא בכולל ובמקומות העבודה, והראש נמצא קצת יותר בְּמִקוֹם. כיון שכך, זה הזמן שהבעל-והאשה יתפסו את עצמם, ולא יחמיצו את ההזדמנות הנאותה הזו, ו...?שבו לשוחח.

כן, כן, פשוט לשוחח. ולא חשוב על מה. גם אם לפני-כן פרִטְנוּ נושאים שעליהם כדאי להתמקד, האמת היא שלא חשוב בכלל על מה מדברים... העיקר לדבר... לצחצח את הקשר שאולי התעמעם קמעה במרוץ החיים, בלי שאף אחד מבני הזוג אשם בכך, כמובן.

הרי במשך השנה קורה מצב שהבעל צועד במשעול אחד, ורעייתו במשעול מקביל, והם כמעט ואינם נפגשים... זה לא שהם רְבִים האחד עם השני. לא. מה פתאום. אבל הם אינם

וואס הווען

רבותי, וחסמו את דרכו של היונדאי. הם בעצם חצצו ביני ובין היונדאי, מספר הרב דנינו. רק לאחר פרסום פרטי הפרשה הבנתי את הנס הגדול שקרה לי בס"ד. זה היה הרכב שהסיע את המחבל שהניח את המטען בצומת מגידו, והתכוון לחצות את הגבול בחזרה ללבנון.

● כזכור, הנהג יצא מהרכב וידיו על ראשו, ואילו המחבל נשאר בתוך המכונית, וכשהחילים הבחינו שהוא עושה תנועה חשודה, כמי שמתכוון להפעיל את חגורת הנופץ שעליו, חיסלו אותו במקום.

● הרב דנינו משמש כאמור כראש כולל הוראה בעיירה שלומי בו לומדים עשרות אברכים. הכולל ממומן על ידי יהודי עשיר שרכש את אחד המפעלים הוותיקים בשלומי, ובעצת רבו פתח כולל... בתוך המפעל עצמו.

● בהודעת המשטרה נאמר שחיסולו של המחבל מנע פיגוע נוסף, מה שמצביע על הנס שהתרחש להרב

שהציע מרן זצ"ל, בלי השם הישן. ג. על השאלה איך לבצע זאת למעשה, השיב הרב, שבמשך חודש ימים לעשות לאשה 'מי שבידך' אחרי הקריאה בס"ת, ולהזכיר את השם החדש. ד. אין חשיבות להחלפת השם במשרד הפנים ובבנק.

● הכל עדיין זוכרים את שהתרחש בחודש אדר, בעת שמחבל חצה את הגדר בגבול לבנון באמצעות סולם, והטמין מטען חבלה בצומת מגידו, ואחר כך שב בטרמפ אל קו-הגבול כדי להימלט בחזרה ללבנון. כבר בתחילתו של האירוע התקשר אליו הרה"ג רבי **שלמה דנינו**, מגדולי מרביצי התורה בצפון, שסיפר על הנס שאירע לו עם המחבל, שנלכד כזכור בצומת מושב יערה, בו מכהן הרב דנינו כמרא דאתרא.

● הרב דנינו, מלבד תפקידו הרבני במושב יערה, משמש גם כראש כולל להוראה בעיירה שלומי. ביום שני לקראת ערב, הוא מספר לנו, סיימנו את

● ההשפעות שנוצרו בתקופת חייו של מרן הגר"ח **קניבסקי** זצ"ל, ממשיכות לתת את השפעתן גם בימינו, כאשר הכל מרגישים את חסרונו והיעדרו של הצדיק. לפני מרן הגר"ח **זילברשטיין** הגיעה שאלה מאמא כאובה, המספרת שיש לה בן מצוין הלומד בהתמדה גדולה, וכבר לפני 8 שנים ניגש אל מרן זצ"ל וביקש לקבל ברכה בענין מציאת הזיווג.

● כשאמר הבחור לפני הגר"ח את שמו, ושם אמו, הורה לו מרן שהאמא תחליף את שמה, ואף הציע את השם החדש שכדאי לקרוא לה. ברם, מספרת האם, היה לי קשה לעשות זאת מכמה סיבות, ונותרתי בשמי הקודם. והנה, חלפו 8 שנים, והבחור לא זו בשידוכיו. יותר נכון, יש הצעות, יש אפילו הרבה הצעות, כי הוא בחור מצוין; הוא גם נפגש, ובמקרים אחדים הגיע המצב עד כדי 'סגירה', ובסופו של דבר קורה משהו ש'מפוצץ' את הענין, וההצעה מתפוגגת.

● אני מרגישה, מציינת האמא, שזה בגלל שלא מילאתי את הוראתו של רבי חיים, ושואלת את הרב כמה שאלות. א. האם זה עדיין לא מאוחר? ב. האם לקרוא לי מעתה רק בשם שהציע רבי חיים, או אפשר לצרף גם את השם הישן? ג. איך מבצעים למעשה את החלפת-השם; האם צריכים לעשות זאת בבית כנסת, במנין וכו'? ד. האם צריך להחליף את השם גם במשרד הפנים, ובבנק, או שאין לכך חשיבות?

● ומרן הרב שליט"א השיב. א. על השאלה הראשונה, בוודאי שלא איחרת את המועד, ואפשר להחליף עכשיו. ב. וכשמחליפים, לתת רק את השם החדש

הלימודים בכולל, וחזרתי למושב יערה. הרב דנינו לא חשב לרעוע שרכב היונדאי הכסוף שעקף אותו הוא-הוא הרכב שהכוחות המיוחדים במשטרה ובצה"ל מחפשים אחריו.

● 'כשהייתי בדרך למושב שלי, עקפה אותי לפתע מכונית בדהרה', הוא מספר לנו בהתרגשות. 'גם זה עדיין לא הביא אותי למחשבה שמשוהו קורה כאן, ממשיך הרב דנינו. 'במיוחד כשהרכב הכסוף עצר בצד הדרך, והנהג שלא עורר את חשדותיי רמו לי שאעקוף אותו, אבל אז בדיקו אירעה הדרמה'.

● אני שומע, ומבחין לחרדותי, בכוחות משטרה רבים שהגיעו בדהרה

שלום בית ואהבת הבריות, בעם ישראל, זכה בעוד שבוע של חיים.

● הגאון רבי שמחה כהן זצ"ל זכה לעמוד לפני בית דין של מעלה עם אינסוף זכויות של קירוב אלפים ורבות מעם ישראל לתורה ולמצוות. הגר"ש היה ממייסדי ישיבת 'נתיבות עולם' יחד עם יבדל לחיים הגאון רבי יוסף ברוק שליט"א, והיה שותף לכל מיזמי התשובה שנעשו בדור האחרון. בני משפחתו מספרים שעוד בהיותו בחור בישיבת חברון היה חודר למנזרי הנוצרים ומוציא משם בחורים שנשבו, והשיבם ליהדות.

● פעלו אדיר-הממדים בענייני שלום-בית התפרסם בכל רחבי תבל, עד כדי כך שהגר"ש כהן נחשב כמרצה המבוקש ביותר בנושא זה, וגם ביתר הנושאים שעלו-ובאו על הפרק. גדולי תורה ויראה מן המפורסמים ביותר ישבו ולמדו את ספרי 'הבית היהודי' שחיבר רבי שמחה זצ"ל, ושאלו משם תובנות רבות כיצד לבנות את הבית היהודי על אדני השלום והשלווה.

● פן נוסף, זוהר מאין כמוהו, באישיותו, התבטא בנקיותו, נקיטת-נפשו, בכל מה שקשור לענין התשלומים שלא קיבל על כל מה שעשה למען הקמת בתים בעם ישראל. 'חמי זצ"ל' היה יושב שעות ארוכות ומנסה לפשר ולתווך בין בני הזוג ולהשכיך שלום

הגר"ש היה שרוי מזה תקופה ארוכה במצב קשה מאוד. באחד מימי סוף חודש אדר התקשר הרופא שטיפל בו בבית החולים 'איכילוב' והודיע למשפחה שהוא מצטער מאוד לבשר להם את הבשורה המרה, 'אבל ראש משפחתכם נפטר הרגע לבית עולמו'.

● בני המשפחה קיבלו את ההודעה בצער רב, והחלו לנקוט מיד בצעדים מעשיים לקראת ההלוויה והקבורה רח"ל. 'ניסחנו כבר את ההודעה שתפורסם ברמקולים ברחבי העיר, הודענו לחברה-קדישא שיחפרו כבר את הקבר', הם מספרים, אלא שאז התרחשה דרמה שאם לא היינו שומעים אותה ממקור ראשון, אי אפשר היה להאמין שהיא התרחשה. חלפו כ-20 דקות מאז שהרופא הודיע על הפטירה, והנה לפתע התעורר 'הנפטר' ושב לחיים! בבית החולים אמרו שהם אינם זוכרים מקרה שכזה, והגאון הצדיק הזה, שכל-כך הירבה תורה ויראה,

דיניו, שנסע בקרבת הרכב שבו היה המחבל, וניצל. בשיחתו עמנו אומר הרב דיניו שהנס הגדול שאירע עימו התרחש רק בזכות התורה שהוא זוכה להרביץ בצפון הארץ.

● מאוד יש להצטער על הזנחתו של 'פארק ברקלין', שהיה פעם אחד הפארקים היפים ביותר בבני ברק, והיום הוא נראה כמו שהוא נראה... למרות שיש גנים ברחבי העיר העוברים שדרוג משמעותי ביותר. כמובן שאין עינינו צרות במקומות אחרים, אבל מה שלא מובן הוא, שבפארק ברקלין יש כבר את כל התשתיות ליצירת גינה עם משחקים, ולמרות הכל המקום נראה עזוב ומוזנח מאין כמוהו.

● יצוין שהפארק משמש גם כמוקד לתלמודי תורה, לא אחד ולא שניים, הממוקמים בסביבה, ולפעמים מגיעים לפארק מאות ילדים בלעה"ר, ולמרבית האבסורד לא מוצאים כאן הרבה מה לעשות, רק לרוץ ולרוץ במעלה הגינה (ולטיפול שם בבורות...).

● בערייה טענו בעבר שממתנים לפיתוחו של גן אחד ארוך שיתחיל בטיבורה של שכונת נווה אחיעזר ויימשך עד לשכונת 'אור החיים'. היום טוענים שם שכיון שמעל הפארק יש חוטי מתח גבוה, אין אפשרות לפתח את הגינה. כך או כך, נראה שהפתרונות לפיתוחו של פארק ברקלין אינם כה מסובכים, ולא צריכים מוח יצירתי כדי להעביר את הפארק למצב של גינת משחקים נאה. בעיר כמו בני ברק, בה משועים לכל גינה, יש כאן אפשרות ליצירת מופת, וחבל על כל יום שעובר ופארק ברקלין ממשיך להיות מוזנח.

● ואם מדברים על נסים, תשמעו על נס לא-ניאמן שהתרחש לאחד מגדולי מרביצי התורה, המוסר והיראה, בדורנו, הגאון רבי שמחה כהן זצ"ל, שהלווייתו התקיימה בראש חודש ניסן.

'ברכת האילנות'

שינתה את מיקומה

במשך שנים רבות התקיימה ברכת האילנות ברוב-עם, במנין הותיקין של מרן הגר"י זילברשטיין, מול הבנין ברחוב גיבורי ישראל 15. גם כאשר הציעו לרב שליט"א לשנות את המקום, לאזור קרוב יותר, או כזה שיש בו יותר עצים, ויותר פריחה, סירב הרב לעשות זאת, באמרו שהמקום הזה התקדש, ולא משנים אותו.

בחודש ניסן הנוכחי, הוכרחו לראשונה לשנות את מיקומה של ברכת האילנות, בשל הבנייה המתבצעת במקום הקודש, וכך נעמד כל הקהל ואמר את הברכה, יחד עם מרן שליט"א, במשעול המוביל מרחוב גיבורי ישראל לבתי הכנסת.

לאחר הברכה ניגש אל הרב שליט"א אברך ת"ח, חתנו של אחד ממכובדי רמת אלחנן, וסיפר למרן הרב שאשתקד, בברכת האילנות, ביקש ברכה לזש"ק, והרב בירך אותו בלבביות, יובאתי לבשר שבימים אלה נולדה לנו בת בשעה טובה'.

● קטע נוסף במעמד המרגש היה בואו לברית של איש מד"א, ל. שמש, שהיה הראשון שהגיע לזירת הפיגוע בכביש רמות, והוא זה שטיפל בכל הנפגעים. 'כשטיפלתי בכ זוירה, היית נראה אחרת לגמרי', אמר לרבי אברהם-נח, 'ואני שמח לראות אותך כיום הזה מתפקד בצורה נפלאה, והשי"ת יעזור שתירפא ברפואה שלמה. קידשתם של השם בעולם כולו', אמר.

● ואגב, כיון שהילדים שנהרגו היו בגילאי 6-8, צריך לדעת שמרן

הסטיפלער ובנו הגר"ח קניבסקי היו בדעה שלא צריך לומר קדיש על ילדים, כיון שאין להם עדיין עבירות. ת"ח אחד מספר לנו שמרן הסטיפלער היה נוהג להגיע לאבלים שישבו שבעה רח"ל על ילד קטן כדי לומר להם שלא צריך לומר עליו קדיש.

● כששאלנו את מכובדנו הגאון רבי שמואל פאלי שליט"א, אם כן מדוע מרן הגר"י זילברשטיין הורה לו לומר קדיש על שני נכדיו, השיב, שהרב שליט"א הדגיש לו שהקדיש אינו על הנכדים, כי הם אינם זקוקים לזה, אלא כדי לעורר את הציבור!

● ולעורר יש הרבה. איך בחלקיק-שניה יכול השי"ת לחולל שינויים אדירים שכאלה בחייה של משפחה! נוכל ללמוד מכאן על כוחו הגדול וזרועו הנטויה, והמסקנה תהיה שאם נהיה קרובים אליו, נוכל לחיות בשמחה ובשלוה כל ימינו.

בנייהם, ומעולם - ממש מעולם - לא לקח כסף לכיסו, ואמר חתנו הגר"א הוכנברגר, ומספר שביום ששי למשל, לאחר שלמד חברותא עם אחד הפרופסורים המפורסמים, השיב לטלפונים שהגיעו ללא סוף, עד זמן קצר לפני קבלת שבת, וכאמור - כל זה ללא קבלת תמורה כלל.

● בני המשפחה מספרים דבר נוסף, שמעולם לא קרא לחתנו בשמו 'אשר', אלא אך ורק 'ר' אשר'! והמדובר מיום אירוסיו של הרב הוכנברגר עם רעייתו תחי', ובמשך עשרות שנים לא קרא לו אף פעם בשמו הפרטי, באמרו 'הרי מדובר בתלמיד חכם, ואיך אפשר לכונו בשמו הפרטי?...'

● לאחר הפטירה הגיע חתנו של הגר"ש זצ"ל, יבדל לחיים הגאון רבי אשר הוכנברגר, אל מרן הגר"י זילברשטיין ושאל האם להוציא את ההלווה משיבת 'נתיבות עולם' שהיה

בין מייסדיה, או מביתו. הרב שליט"א השיב להוציא את ההלווה מהישיבה, בה הרביץ תורה ויראה במשך שנים רבות. כיון שהיה מדובר בראש חודש ניסן התעוררה גם השאלה האם להספיד, ומרן הרב שליט"א השיב בחיוב, שכן מדובר ביחסם בפניו'.

● הגר"ש כהן זכה לעוד שבוע של חיים, וגם משפחת פאלי זכתה ל'החייאה', שאמנם לא החזירה את שני הילדים החמודים לחיים, אבל העניקה את ההרגשה המוחשית ש'החיים ממשיכים'. היתה זו, כמובן, לידתו של הבן הנוסף של הרה"ג רבי אברהם נח, והכנסתו בבריתו של אאע"ה במעמד מרטיט ונורא-הוד. אבי-הבן התייפח מאוד באמירת 'אנא ה' הושיעה נא', וגם הקהל לא יכול היה לעצור את הבכי שנשמע בכל פינה.

ע ד כ ו

אירועים בקהילה

שאמר מרן ר' ישראל זצ"ל למרן הסבא מסלבודקה זצ"ל.

לכן, ממשיך המשגיח שליט"א וכותב, פעולה חשובה עשה המחנך היקר הרב יהודה מתתיהו קירשברג נ"י, אשר עמל על לימוד ספר מסילת ישרים כמה שנים, באופן יסודי, והעלה בעמלו בשורה שירית, כל שליבה מהספר, מזהירות ועד קדושה, לבאר כל היסודות המתבארים בכל שליבה, בלי להחסיר מאומה ובלי לסטות מאומה מהיסודות שנתבארו - כך יוכל הלומד בספר מסילת ישרים אחרי ליבון הדברים באופן יסודי, ברגשת הנפש, לרענן כל היסודות ולחזור עליהם באופן מרתק - וכך להחדירם לליבו בשמחה ובחיזוק השאיפה להתקדם, באותם מעלות שהובאו בכל פרק ופרק.

דורנו שכל-כך מורגל ברצון להשיג מקסימום פריון במינימום יגיעה, בכל שטחי החיים הגשמיים, כאשר יראה שאחרי יגיעתו בספר מסילת ישרים ניתן לרענן המעלות שנתבארו באופן שירי - יוכל להתחבר ביתר-קלות אל הספר, ויש בכך בוודאי זיכוי הרבים.

המשגיח חותם 'בברכת הצלחה רבה בחיזוק לימוד המוסר'.

האבא שליט"א, מחשובי-החשובים ברמת אלחנן, מעיד על בנו (את מה שהכל יודעים) שהוא 'אחד המחנכים הגדולים המסורים בלב ונפש לתלמידיהם. וכעת מזכה את הרבים ע"י יצירה מסילת השירים, והוא סיכום נפלא ומרתק ביותר לסולם העליה שחקק מורה-דרכינו בעל מסילת ישרים זצוק"ל שכתב בפרק ד' קנין הזריזות 'ואמנם כבר ידעת שהנרצה יותר בעבודת הבורא יתברך שמו, הוא חפץ הלב ותשוקת הנשמה'. ובחיבור שלפנינו מורגש היטב רגשת הנפש

מסילת השירים' - ספר מיוחד במינו של הרה"ג רבי יהודה מתתיהו קירשברג, החורז בחרוזים את ה'מסילת ישרים'

'לימוד המוסר אינו מביא את האדם לידי עצבות ויאוש', כותב המשגיח ד'נחלת הלוויים' בהסכמתו, ומשבח את 'הבשורה השקית' המופיעה בספר החדש

קטן בכמות ורב וגדול באיכות. זו ההגדרה המתאימה לספר 'מסילת השירים', שחיבר הרה"ג רבי יהודה מתתיהו קירשברג, בנו של מכובדנו הגאון ר' אליהו. ויותר משהוא קטן בכמות, הוא רב וגדול באיכות...

המחבר, מלמד וותיק ורב-נסיון, למד ושינן פעמים רבות את הספר 'מסילת ישרים', וראה בו את 'המדריך האישי' שלו לחיים, כפי שכולנו יודעים את ערכו וסגולתו של ספר זה.

הרב יהודה קירשברג חיפש לעצמו את הדרך כיצד יוכל לזכור את פרקי ה'מסילת ישרים', ולחזור על דבריו הקדושים בכל עת מצוא. חיפש, ומצא.

עלה במחשבתו, הוא כותב בהקדמתו, לסדר לעצמי סיכום בחרוזים שיהיה לתועלת, לזכרון והפנמת עיקרי המידות, שלא אטבע בים הגדול וכו'.

כך הוא חורז את דברי ה'מסילת ישרים' פרק אחר פרק, באמנות בלתי-רגילה, ומי שישנן את החרוזים יוכל להיזכר בדברי הרמח"ל בספרו הק', ולהגביר את כוח-הזכרון והרצון להתמדה בספר זה.

המשגיח הגה"צ רבי אורי וייסבלום, מנהלה הרוחני של ישיבת 'נחלת הלוויים', התפעל מאוד מהספר, וכותב בהסכמתו: 'ידעיה משובשת השתרשה בלב רבים, שלימוד מוסר מביא עצבות ויאוש, דבר המביא להתרחק מלימוד זה, בשעה שמרן ר' ישראל סלנטר זצ"ל, אשר נדד מעיר לעיר להפיץ ענין לימוד המוסר, להציל את הדור מפילה רוחנית, כותב באחת מאגרותיו, 'ואין לך מחלה כמו היאוש', ואדרבה, כל ענין לימוד המוסר היה 'להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים' כפי

'קול ברמה'

אחראי: **משה מיכאל צור**

וועדת ביקורת של ת"ח עוברת על החומר

כל פעולות הכתיבה והעריכה נעשות בהתנדבות

לפי הוראת הרב אפשר לתרום להדפסה מכספי מעשר

ניתן לקבל במייל:

6776168@gmail.com

ברכות ואיחולים

למשפחת הרב **יוסף פליקס** להולדת הנכדים התאומים הבן-והבת, לבנם הרב **אפרים**

למשפחת הרב **שמואל פאלי** להולדת הנכד, בן לבנם הרב

אברהם נח

למשפחת הרב **משה ברגהולץ** להולדת הנכד

למשפחת הרב **מתתיהו רבינוביץ** להולדת הנכדה, בת לבנם

הרב **אברהם ישעיה**

למשפחת הרב **אברהם יעקב זילברשטיין** להולדת הנכד, בן

לבנם הרב **צבי בנימין**

למשפחת הרב **משה מיכאל צורן** להולדת הנכד, בן לבנם הרב

אלחנן

למשפחת הרב **אשר הוכברגר** להולדת הנכדה, בת לחתנם הרב

מרדכי ריבלין

למשפחת הרב **צבי דיסטניק** להולדת הנכדה, בת לחתנם הרב

שמואל אקרמן

למשפחת הרב **משה קירזון** להולדת הנכדה, בת לחתנם הרב

יעקב ביקסר

למשפחת הרב **אלדד דיקנוף** להולדת הנכד, בן לבנם הרב **משה**

למשפחת הרב **לקס** להולדת הנכדה לחתנם הרב **וינגרטן**

למשפחת הרב **דוד סטרול** להולדת הנכדה

למשפחת הרב **יצחק שמוטץ** להולדת הנכד

באו בברית האירוסין

למשפחת הגאון רבי **יהודה סילמן** לאירוסים הנכדה, בת לחתנם הרב י.

זילבר

למשפחת ידידנו הבלתי-נשכח הרב **זרח רוזנטל** צ"ל לאירוסים הבן-הצעיר, עבי"ג לבית הרב **דב רוזין**

למשפחת הרב **צבי יהודה אדלשטיין** לאירוסים הנכדה

למשפחת הרב **רפאל הלוי** לאירוסים הבן

למשפחת הרב **אברמסקי** לאירוסים הבן עם נכדת הרב **אברהם אליעזר איזיקוב**

הקימו בית בישראל

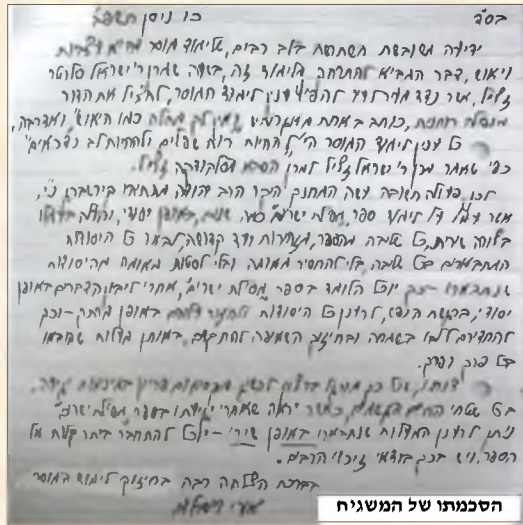
למשפחת הרב **דוד גולדשטיין** לנישואי הבן מנחם עבי"ג לבית הרב **נחום אופן**

למשפחת הרב **דוד סטרול** לנישואי הבן **שלמה זלמן** עבי"ג לבית הרב **צבי ריינר**

למשפחת הרב **אברהם ישעיה גולדשטון** לנישואי הבן **אפרים**, עבי"ג הרב **יהודה הילדסהיימר**

הסכמתו של המשגיח

וקרבה לבורא על ידי עיונו היסודי בלשון הזהב של רבינו בעל המסילת ישרים'. מרן הגר"י זילברשטיין כתב: 'גם אני מצטרף לדברי הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א, ולאבא היקר-מאוד הרה"ג רבי אליהו מנחם קירשברג שליט"א'.

המחבר מכתיר את פרקי 'מסילת השירים' במלים-של-שיר, וקורא להם 'שיר קדום' (ע"ש הקדמת ה'מסילת ישרים'), 'שיר זהיר' (פרק הזהירות), 'שיר זריז' (פרק הזריזות), 'שיר נקי' (פרק הנקיות), וכן הלאה: שיר פרוש, שיר טהור, שיר חסיד, שיר ענו, שיר היראה, שיר קדוש, שיר מחיה, וחתומה.

הספר כולו, המכיל 64 עמודים, מביא את דברי ה'מסילת ישרים' בצורת חרוזים. ניקח לדוגמא את הפרק הראשון, שבו כותב הרמח"ל עצמו: 'החיבור הזה לא חיברתיו ללמד לבני האדם את אשר לא ידעו, אלא להזכירם את הידוע להם כבר ומפורסם אצלם פרסום גדול. כי לא תמצא ברוב דברי, אלא דברים שרוב בני האדם יודעים אותם ולא מסתפקים בהם כלל, אלא שכפי רוב פרסומם וכנגד מה שאמיתתם גלויה לכל כך ההעלם מהם מצוי מאד והשכחה רבה'.

ואלה החרוזים של הרב קירשברג על המשפטים הנ"ל: 'חבור זה לא חרותיו ללמד או להוסיף חידושים, אלא רענון הזכרון, בידוע ומפורסם כבר לאנשים; רוב בני האדם יודעים, ואינם מסופקים ברוב הדברים, אך ככל שהפרסום גדול, ההתעלמות והשכחה גוברים' - - -

את הספר ניתן להשיג בבית אבי-המחבר, הגאון רבי אליהו קירשברג שליט"א **בשכונת רמת אלחנן**
03-6779753, 05276-59793

בפתח תקוה: משפחת קירשברג
05832-31405

בבית שמש: הרב מאיר שטרן 0527176619

'אבא, אם היינו שואלים אותך עכשיו מה לדבר עליך, היית עושה תנועה-מבטלת, ואומר: אל תדברו. רק תעשו'

לפני 15 שנה התפתח פצע גדול ומסוכן ברגלו, חוס-גופו טיפס במהירות ליותר מ-40, ולמרות האנטיביוטיקה המוגברת שקיבל לא ירד החום.

זו הייתה עוד אחת מהתופעות ממנה סבל שנים רבות. דעת רוב הרופאים הייתה שצריך לטפל בדחיפות. ואם לא יעשו זאת, הדבר יעמיד בסכנה את כל הגוף.

מנגד, דעתו של רופא בכיר אחד הייתה שלא צריך לעשות זאת, ואפשר עדיין להיתלות בתקווה שהגוף יתגבר על הפצע.

גם כשניצבנו ליד הדלת...

רבי שלום-אליהו (או בקיצור 'אלי) עצמו היה קרוע, ולא ידע מה לעשות. כל אחד מבין שמדובר בהתלבטות הרת-גורל. הוא הירבה לשאול ולהתייעץ, ולכלל החלטה לא הגיע.

יום אחד, מספר האח הצעיר יב"א רבי נפתלי שיחי, אלי מתקשר אליי ומבקש שאבוא איתו למרן הגר"ח גריינמן זצ"ל, כדי לקבל החלטה סופית. כמובן שנענית לבקשתו, ולא עברה שעה קלה והתדפקנו על דלתו של הגר"ח.

והנה, בדרך לבית הגר"ח, וגם כאשר ניצבנו כבר ליד הדלת, העלה אלי כל הזמן צדדים לכאן ולכאן, והזכיר את דעתם של הרופאים הממליצים, ואלה שאינם ממליצים.

איש-מעשה היה רבי שלום-אליהו שפיגל זצ"ל; עד שחבריו דיברו וחשבו, הוא כבר היה לאחר-מעשה * וזאת, למרות היסורים הרבים שפקדוהו בכל ימי חייו, אותם ניסה - והצליח - להעלים גם מבניו ובנותיו... * כשאומרים שהוא היה ראש-וראשון לכל דבר שבקדושה, לא היתה בכך כל הגזמה; ראש-וראשון בכל העניינים * קמחא דפסחא ברמת אלחנן, תפעולו של הגנרטור, ארבעה-מינים, ועוד ועוד; כל פרויקט שלקח על עצמו ביצע בצורה היעילה ביותר * בני המשפחה מספרים בימי ה'שבעה' על אהבת-התורה שפיעמה בו בכל ישותו, על אהבת-חסד ורצון עז להיטיב עם הבריות, על מסירות מופתית לשמירת זמנים בכל המצבים ועל אי-ניצול מצבו הבריאותי לקבלת הטבות מהבריות * הגם שהיה דמות פעלתנית מאוד, 'אבא לא אהב לדבר על עצמו, ולא סיפר שום דבר ממה שהוא עושה', אומרים הבנים, וממשיכים במשפט שהובא בכותרת

כולנו ידענו שהרה"ג רבי שלום-אליהו שפיגל זצ"ל היה מזוזק באמונת-חכמים עד תום. ידענו וראינו את זה בחוש. כל צעד מצעדיו טבול היה באמונה זו, שנחלשה קמעה בתקופתנו. אנשים באים לשאול דעת תורה, אבל מוסיפים לכך 'אבלי... כשידעתו של הגדול אינה תואמת במדויק את מה שהם סברו בתחילה, הם אומרים 'אבלי, וכונתם, אבל אם הגדול היה יודע את כל הפרטים, הוא היה אומר אחרת; או, אבל במקרה שלי ההחלטה צריכה להיות אחרת.

אצל ר' שלום לא היה 'אבלי. כשהושמעה באוזניו דעת-תורה, גם אם הדבר היה כרוך בהקרבה הכי-גדולה שיכולה להיות, בכאבים גופניים אדירים, הוא ציית, ומיד. ממש מיד. לא היה לו שום ספק. הגדול אמר, אז עושים. ולא חשוב מה תהייה ההשלכות.

אפשר להביא לכך דוגמאות רבות מהחיים הפרטיים שלו, וגם מהכרעות שקיבל בחיי העסקנות הציבורית שלו. אבל הסכיתו לדוגמא אחת, ממנה אפשר יהיה להקיש על כל היתר.

'אצל אבא, אומר יבדל לחיים הבן רבי יעקב, לא היה דבר כזה. לא רק שלא עשה עסק מהיסורים שלו, המשיך להתנהג כרגיל, ולא ביקש עזרה מאף אחד, הוא גם השתדל ועשה את כל ההשתדלויות להסתיר מהציבור - וגם מבני ביתו הקרובים ביותר - את מה שעובר עליו.

היו לו הנהגות הקשורות לכאביו, ומעולם לא שאלנו אותו למה ומדוע הוא עושה כך. גדלנו על ההנהגות הללו, עד כדי כך

תודה לכל המתנדבים

במשפחת שפיגל מבקשים לציין את מסירותם של עשרות היהודים היקרים שהתנדבו לשמור על אביהם זצ"ל בעת מחלתו. המדובר היה בתלמידי חכמים שהתקשרו אלינו ואמרו שהם מוכנים לעשות זאת בכל עת ובכל שעה שיידרשו לכך.

ההתנדבות הזו סייעה לנו עד מאוד, אומרים בני הבית, במיוחד לאור העובדה שהשמירה על החולה היתה צריכה להיות מדוקדקת, 24 שעות ביממה.

כדאי לשים את הדברים אל לבנו, ולהבין שלפעמים גם עזרה של שעה-שנתיים עוזרת מאוד לבני המשפחה המיוסרת, כשבזמן הזה שבו מחליפים את המשמרת, ניתנת להם אפשרות לסדר עניינים אחרים, וגם לנוח קמעה.

ואז נכנסנו אל הגר"ח. אלי שוטט לפנינו את כל הצדדים. הגר"ח שומע, בחדר שוררת שתיקה לדקה-שתיים, ומיד לאחר מכן פוסק מרן הגר"ח גריינימן את פסוקו. לבצע את המלצת הרופאים. כמובן שהגאון זצ"ל הוסיף עוד כמה משפטים, ואמר שאם לא יעשו זאת, יתכן שהזיהום עלול להתפשט לכל הגוף, חלילה. אבל הכרעתו בשורה התחתונה היתה: לעשות.

כי רבי חיים אמר...

ומה אתם חושבים שהרב שפיגל עשה? לא מדבר מילה. יצא החוצה, והטלפון הראשון שעשה היה לבית החולים, כדי לסכם על מועד הטיפול. בלי שום דיבורים. בלי שום ספקות. התלבטויות והתחבטויות. ר' חיים אמר, אז עושים, גם אם רגע לפני-כן עוד היו לי המון ספקות ולבטים.

כשהאח רבי נפתלי מספר זאת בימי ה'שבעה' הוא מוחה דמעה מזווית-עינו. 'מי שלא ראה את אמונת-החכמים שלו, לא ידע אמונת-החכמים מהי', הוא אומר. ולא שהוא לא ידע שביצוע הדבר יהיה כרוך באינסוף קשיים וכאבים. הוא ידע הכל.

אבל ר' חיים אמר. אז כך עושים. וזהו.

אמן-המעשה

דמותו הייחודית של הרב שלום-אליהו שפיגל זצ"ל תחסר מגופה של רמת אלחנן. אבל עתה ידענו שגם אמונת-החכמים הצרופה הזו תחסר לנו, כמו גם כל המידות הטובות שלו שבלטו מאוד בייחודו ופעפעו במשך עשרות שנים בתוככי בית המדרש בקהילתנו.

ר' שלום-אליהו היה אמן-המעשה. אומר ועושה. איש של עשייה, ועד שהיית מדבר מילה, הוא כבר היה לאחר-מעשה. איך אמר הבן, יבדל לחיים רבי טוביה, בהספדו ליד הקבר הפתוח, לקול רגשת הקהל:

'אבא, אם היית חי, והיינו שואלים אותך מה לדבר עליך, הרי כולנו יודעים מה היתה תגובתך! היית עושה תנועה מבטלת בידך, ואומר שלא צריך לדבר עליי כלום. אבל אבא, עומדים כאן אנשים שרוצים לשמוע ולהתחזק, אז מה היית אומר לי לדבר עליך? - - -

היית אומר שלא צריך לדבר, אלא לעשות! - - -

מאמץ בלתי-נלאה

וכזה הוא היה כל חייו. בזכרונה של רמת אלחנן תיצרב דמותו של ר' שלום-אליהו כמי שעשה למען הכלל, והיה - באמת - ראש וראשון לכל דבר שבקדושה. כיון שימי ה'שבעה' שלו היו בתחילת חודש ניסן, נזכרו כל המנחמים בעשייה הגדולה עם הקמחא דפסחא, ועל המאמצים שהיה משקיע ששקי-הענק עם תפוחי-אדמה, הבצל והאבוקדו, יגיעו לבתי הנצרכים.

זו גם היתה הסיבה שבתקופת חודש ניסן היתה תוקפת אותו תמיד 'שושנה' ברגליו, בגלל המאמץ הבלתי-נלאה שהשקיע למען הכלל. וכמו שלא התחשב ב'שושנה' זו, והמשיך לעשות ולפעול, כך לא התחשב בקשיי-העד שבהם נתקל במהלך חייו, והגיע לכולל שבו למד תמידין כסדרן, גם אם תקפו אותו כאבים ויסורים שאי אפשר לתאר.

אחת התכונות המאפיינות שלו היתה שלא עשה עסק מהקשיים והכאבים שלו. יש אנשים, ואפשר להבין אותם, שכאשר הם סובלים, ובמיוחד אם מדובר בסבל-מרורות, הם אוהבים להראות זאת לקהל, כדי שירחמו עליהם, או כדי שייסיעו להם.

שלאחר מכן. אבל, מדגיש הבן בחיך מר, אבא לא ידע איזה יסורים יהיו לו דווקא ביום שלאחר מכן...

כאשר ההרדמה פגה, היו לו יסורים נוראיים ביותר, שאי אפשר לתארם במלים. 'והקב"ה רצה שאראה את כל זה, ואראה גם איך אבא מתגבר בגבורה, נושך את שפתיו ולא מתלונן, אבל היסורים שלו עברו כל גבול', מספר הבן, ומציין, שכאשר ביקשו מהרופאים לתת לו משכך-כאבים, השיבו ואמרו שעוד לא נברא הכדור שבכוחו לשכך את הכאבים מן הסוג הזה!

כל-כולו של ר' שלום-אליהו היה להיטיב עם הבריות, ככל שניתן. בימי הישבעה' הגיע לנחם ת"ח מכובד בשם הרה"ג רבי ציון בוסקילה, ראש כולל 'זכרון עמיאל', כולל חשוב וגדול ליד 'מרכז רימונים'. הרב בוסקילה מספר בדמעות לבני המשפחה, שהתעלותו בתורה היתה בזכותו של אבא שלכם. כיצד קרה הדבר?

כאברך צעיר בכולל הרמב"ם בו למדתי, קרה שהחברותא שלי עזב את הכולל, ונשארת לבדי. אבא שלכם, שלמד אף הוא בכולל, לא יכול היה לראות בצערי, ושיתף אותי ללימוד עם החברותא הקבועה שלו, כך שלמדנו שלושה בצוותא. כל בר-בי-רב יודע שיש בכך הקרבה רבה, כיון שקשה לשניים הלומדים בחברותא לצרף אליהם אדם שלישי, ולמרות זאת הוא עשה זאת מתוך חיבה ושמחה, ובטוחני שרק בגלל גדלתי וצמחתי, עד היותי כיום ראש כולל, מספר הרב בוסקילה.

נר ליקנה"ז...

על עצמו ועל צרכיו לא חשב מאומה. על אחרים - עוד איך! ביום הראשון שבו אושפז באשפוז האחרון, שרר בלבול גדול באשר למצב בריאותו. זאת ועוד: באותו יום הוא לקה בשתי התקפות-לב, ואפשר רק להבין באיזה מצב הוא היה.

ולמרות הכל, תשמעו מה הוא אומר, וכיצד הוא 'מחזיק ראש' בעניינים של אחרים, ומשתדל להיטיב להם כמידת יכולתו. הבן, רבי יעקב, הגיע באותו יום, והיה זה בערב חג השבועות, כשהחג חל ביום ראשון, ובהבדלה היה צריך לומר 'יקנה"ז'. הייתי נדהם כשאבא פנה אליי, בשיאם של הכאבים ובעיצומו של הבלבול, ושאל אותי 'יש לך כבר נר ליקנה"ז?' - צריכים רק לחשוב במה מדובר, ואע"פ כן משתדל רבי שלום-אליהו להיטיב עם בנו, ולשאול אותו על הנר, כדי שזה לא יחסר לו לקראת ההבדלה.

זאת ועוד. באותו יום הגיע לבקרו הרב ברוך זולברג, יבדל לחיים, ואדם נוסף. ר' שלום-אליהו זוכר שלהרב זולברג יש רכב, ושואל אותו האם יוכל לקחת איתו גם את האדם הנוסף. מבהיל. כל זאת בשיא-השיאים של הכאבים.

ת"ח במלוא מובן המילה

נדמה שמיותר לספר ולתאר את אהבת-התורה שהיתה טבועה בו. מלבד כל זאת, הרה"ג רבי שלום-אליהו היה גם ת"ח במלוא מובן המילה. כשהיה משתתף ומעיר הערות והארות בשיעוריו של מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א, ראו הכל עד כמה הוא 'שולט בעניינים', וקולט מיד בשכלו המהיר את דברי הרב, ומעיר עליהם.

הבנים מספרים בדמעה על אהבת-התורה בתפארתה שראו אצל אביהם. ולמשל: בחודשי מחלתו האחרונים לא רצה הרב שפיגל שיעזבוהו, ולו לדקה אחת. היו לכך כמה סיבות וטעמים. והנה, מספר הבן רבי יעקב, קרה כמה פעמים, ששהיתי לצד אבא, אבל הגיע הזמן שהייתי צריך לנסוע

שזה לא היה נראה מוזר... רק בשלב מסוים הבנו שאבא לא רצה לשתף אותנו בקשיים שלו, ולא רצה שנדע שיש לנו אבא שסובל כל כך.

עשה מאמצים להשתחרר בפורים

גם הנהגתו עם רעייתו תחי' (שעמדה לימינו כל ימי חייו בצורה מעוררת-השתאות) היתה באופן דומה. אבא לא רצה לתת לה את ההרגשה שיש לה בעל שסובל, ולכן גם כאשר היה נצרך פעם לכסא גלגלים, בהיותו בבית לא השתמש בו, אלא השתדל ללכת באופן עצמאי, ולהיתמך בעזרים צדדיים...

מוסר להרב שליט"א אתרוג שגדל בחצר ביתו

מרנן הגר"ש וואזנר והגר"י לנדא בחתונת אביו

הכנעה מוחלטת כלפי המרא דאתרא שליט"א

מסירותו לביתו, ולילדיו, היתה עצומה. הילדים מספרים שפעם עבר ניתוח בסביבות יום הפורים, 'בשל הניתוח הקשה, לא היה כל סיכוי לראותו בבית ביום הפורים. ברם, אבא רצה בכל מאודו שהשמחה בבית לא תיפגם, והפעיל את כל כוח-השפעתו על-מנת להשפיע על הצוות לשחררו ליום הפורים, כדי לשמח את בני הבית. ואגב, מי היה הצדיק שהסכים להסיעו הביתה ביום הפורים? - הרב רפאל שינפלד זצ"ל, שהיה ידוע בצדקותיו המופלגות עם החיים ועם המתים...

ביום שבו בוצע הניתוח בבית החולים, מספר הבן רבי יעקב, אבא לא רצה שאגיע אליו. ואכן, הגעתי אליו רק ביום

איך ומתי, ואם בכלל, לומר דברי ביקורת בבית?

אחד הרגעים המסוכנים בכל בית הוא בעת השמעת דברי ביקורת נגד הצד השני, וכידוע... ועלינו לחרוט כלל-ברזל על לוח-לבנו: ביקורת הנאמרת מתוך כעס, לא תביא לעולם לתוצאות חיוביות, ואף תהרוס את שלום הבית.

הקושי המרכזי בקבלת ביקורת, כפי שהביא הגאון רבי שמחה כהן זצ"ל בספרו 'הבית היהודי', נובע מכך שבמרבית המקרים היא נאמרת מתוך כעס, ועם מעט עוינות. זאת משום שהיא אינה נובעת מאהבה למבוקר ומרצון להיטיב לו, אלא כתגובה לדבר שהרגיז את המבקר.

העוינות המתבטאת בעת הביקורת מושפעת גם מכך, שפעמים רבות כאשר אחד מבני המשפחה רוצה לבקר את זולתו, עוצר אותו קול פנימי המזהיר אותו 'לא כדאי עכשיו, לא עכשיו'. כלומר, לא כדאי לקלקל את האווירה הרגועה השוררת כרגע בבית; ואם בן-דעת הוא, יצליח לעצור את עצמו מלבקר.

גם מחור, כאשר יקרה לו כך, הוא יעצור את עצמו, וגם מחרתיים. כך מצטברים להם דברים רבים המעוררים אותו לביקורת, וזו אינה נאמרת אלא אצורה על סף דלת-רגשותיו של המבקש לבקר.

לאחר שההצטברות גדשה את הסאה ועברה את סף יכולת ההתאפקות, או-אז מתפרצת לה הביקורת, בשצף קצף, בעוז ובכעס, וכל נושאי הביקורת שהיו אצורים ברגשותיו של בן-הזוג, מוצאים להם פורקן בהטחתם בזולת.

שידור העוינות מתבטא גם מבחינה חיצונית, בקולו של המבקר, בקצב דיבורו ובהבעת פנים כעוסה. את כל השידורים האלה שומע ורואה המבוקר, ורגשותיו נחסמים מלקבל את העיקר, את התוכן שמאחורי העוינות. לולא הכעס של המתלונן, והעוינות החוסמת, היה קל יותר לקבל את ההערות ואף לחפש דרך לשיפור.

הוא יקרא את המאמר שוב ושוב

אנו מבחינים בכך כאשר אדם קורא מאמר בספר העוסק בתכונה מסוימת מתכונות האדם. המאמר שולל לחלוטין את התכונה, מסביר את מגרעותיה ואף קורא לשפרה. קורא המאמר, מזהה את עצמו כלוקה בתכונה זו שאותה שולל כותב המאמר, ואף על פי כן אין הוא משליך את הספר מידי בועז.

'אני ממחר לברית שְכַרְתִּי עִם אִשְׁתִּי', השיב המוהל

הזמנים המשותפים, כאשר הבעל והאשה נמצאים בצוותא בבית, הם חשובים ביותר, וכדאי שלא להחמיץ אותם, במיוחד בזמני הסעודות.

יש המזלזלים בענין זה, ולא מחוכמה הם עושים. מאוד כדאי לאכול ביחד גם בארוחות היומיות בימי החול, ועל אחת כמה וכמה שלא כדאי להפסיד את סעודות השבת.

סיפר לנו ת"ח שהתפלל בשבת בבוקר בשיבת 'נתיבות עולם', והנה לאחר התפילה נערך קידוש, ומיד לאחר הקידוש מיהר הגאון רבי נחום דיאמנט לעזוב את המקום. אחד התלמידים ניגש אל הגר"נ, המשימש גם כמוהל רב-מוניטין, ושאל אותו האם הוא ממחר לברית? ורבי נחום השיב בחיך:

אני ממחר לברית שְכַרְתִּי עִם רְעִייתִי, לְשֶׁכֶת יחד איתה לסעודת השבת... כמוהל, יש פעמים שזמני הברית נפגשים עם סעודות השבת, והרב דיאמנט העיד על עצמו שהוא עושה את כל המאמצים על-מנת שלא לאחר לזמני סעודות השבת בביתו.

הדברים הללו עשויים להיחשב כפרטים קטנים, אבל הם לא כאלה. בכוחה של סעודה משותפת, גם

לאחר עשרות שנות נישואין, לקרב את דעתם של בני הזוג זה לזו, ולכן גם אם נקלעים לפעמים לאירועים כאלה ואחרים, לא כדאי לבטל את הסעודה בצוותא.

נרצה, או לא נרצה, הפרטים הקטנים הללו מקרבים את הדעת, ובואו נלמד מהגר"נ דיאמנט שליט"א, אחד המומחים הגדולים בשלום-בית, כיצד להתנהג.

יתר על כן, הוא עשוי לקרוא את המאמר שוב ושוב, ולנסות להבין את השלילה שהכותב התכוון להצביע עליה. הניסיון פעם להבין מדוע אין הוא מתרגז במהלך הקריאה, או במילים אחרות: מה ההבדל בין ביקורת הנאמרת פנים אל פנים, ובין זו הנקראת במאמר?

התשובה היא יותר מפשוטה. אדם מסוגל לקרוא בשלווה ובמנוחה דברי ביקורת על תכונות המצויות בו, משום שהכותב לא התכוון אליו ישירות, והקורא הוא זה ששייך את הביקורת לעצמו.

על כל אחד ואחד מוטלת החובה ללמוד פרק בסוגיית 'ניצוד מבקרין'. אי אפשר לעמוד סתם-כך מול עקרת הבית, מול הילד או התלמיד, ולשגר חיצו ביקורת. כך לא מבקרים, ולא זו הדרך בה בחר ה'.

מדוי פעם, אמר מרן הגר"י זילברשטיין, יוצא לנו להיתקל באבא המבקר את בנו לעיני חבריו, ומבייש אותו בכך לעיני כולם. האם הוא מעלה בדעתו שמסוגל כזה של ביקורת ניתן להפיק תועלת כלשהי? הרי הוא גורם לו בכך עוולה נוראה!

כמו כן נתקלתי במקרים שבעל אומר לרעייתו "מדוע אינך מתנהגת כמו אימי", וכו'. עלינו לדעת שאדם המוציא מפיו משפטים כגון אלה, הורס במו-ידיו את שלום הבית שלו.

כללים בביקורת נכונה

אם הִבְעַתָּ את עצמך בכעס, מדוע אתה מתפלא על שאינך מצליח לשנות את התנהגותו כלפיך? אתה הגשת את הביקורת שלך מתוך התפרצות-כעס, שבעיניך היא היתה אמורה לבטא עד כמה הדבר חורה לך, ולכן ציפית שבן-זוגך יבין שיש לו לחדול מהתנהגותו השלילית. אך דוקא ההתפרצות הזו גרמה לתוצאה ההפוכה.

ונעתיק כאן קטעים מספרו של הרב שמחה כהן, בענין הביקורת הנכונה בבית היהודי.

בדרך כלל, הביקורת בין בני הזוג לא באה בשל הרצון לשפר את הזולת, אלא נעוצה בצורך בהתפרקות מהלחצים האישיים שהצטברו, בקשייו של האדם עם עצמו, ובציפיות שלא מומשו מצדו של בן-הזוג. ובוודאי לא משום שהם סבורים שהביקורת תשנה את המאזין ותגרום לו להשתפר.

על כך כותב המשגיח הגרא"א דסלר, ב'מכתב מאליהו', שביקורת שמטרתה האמיתית אינה לתקן את הזולת, מתוך אכפתיות לאישיותו, אלא נובעת מסיבות אחרות, לא תועיל. לכן, המבקר בביקורת שאינה יעילה ואינה עשויה להביא תועלת: "יהא נידון עליה כמולול בחברו, ומצערו לשם הנאת עצמו, ועונשו חמור מאד, חס ושלום", דברי הרב דסלר.

לכן, לפני שמבקרים, יש להקפיד על כמה כללים חשובים.

א. יש להימנע מלבקר את בן-הזוג, סמוך לכניסתו הביתה. טבעי הוא שכאשר אדם שוהה מספר שעות מחוץ לבית, עוברים עליו מאורעות שונים. חלקם הן

חוויות היוצרות רצון לשתף בהן את בן-הזוג. חלקם האחר, הוא קשה יותר; בן-הזוג עמל מאוד לפרנסתו, או שהאנשים שעמם עבד הרגישו אותו ויצרו ברגשותיו מתח רב.

הנסיעה הביתה היתה קשה וממושכת, בגלל פקקי התחבורה שנוצרו בדרך. או-אז מקננת ציפיה בלבו להגיע הביתה, ולהתקבל בחיוך רחב שישרה רגיעה. הוא רוצה לשבת בכורסה, ללא צורך לעשות משהו ממטלות הבית, ובעיקר לשמוע מילים שיביעו הכרה בעובדה שהוא עובד קשה עבור משפחתו.

רואה רק שחורות

לכן, הביקורת בסמוך לכניסה הביתה, הוא הדבר הפחות-רצוי שיכול בן-הזוג להעניק לשותפו. במצב זה בוודאי אין סיכוי שדברי המבקר יישמעו. הבעיה היא שלעיתים קרובות מפגשם של בני-הזוג, הוא הרגע שלכאורה ציפה לו זה שנשאר בבית כדי לפרוק ולשחרר את כל מה שצבר, שהרי גם עליו עברו קשיים קטנים או גדולים עם בני הבית, או עם בעל החנות הסמוכה, ונוצרה ציפיה לבואו של בן-הזוג כדי לשתף אותו במה שעבר.

אולם ביקורת ברגע זה יוצרת אצל המבוקר תחושה שהמבקר רואה אך שחורות, ואינו מסוגל להתמודד עם מצבים שאינם קשים, והקורים לכל אדם.

לכן, עדיף לקבל את בן-הזוג בסבר פנים יפות ובחיוך רחב, להניח לו לשים את חפציו במקומם, לאפשר לו להחליף את בגדיו אם הוא נוהג כך, ולאחר מכן יש למצוא את המצב הנאות והרגע המתאים כדי לבקר אותו בביקורת בעלת-סיכויים להתקבל.

חובת ההימנעות מבקורת חלה גם על בן-הזוג המגיע זה עתה הביתה. לכן ראוי שימנע מלבקר את בן-זוגו המצוי בבית. ביקורתו הבלתי צפויה מיד עם כניסתו, סותרת את הפתיחות הגדולה לקראת בואו, ויוצרת הד שלילי לדברי הביקורת שהוא משמיע.

לקבוע מראש יום ושעה להערות ולביקורת

כהערת-ביניים על דבריו של הגר"ש כהן זצ"ל, נספר שבשיחה שקיימנו עם אחד מגדולי המייעצים בשלום-בית אמר לנו עצה נהדרת שבכוחה לפתור בעיות רבות. יבחר לו כל זוג את היום הנוח, והשעה הנוחה, שבו ישבו שניהם בנחת ובשלווה בסלון הבית, ושעה זו תיוחד לשמיעת דברי ביקורת שנאגרו ונאצרו בליבו של כל אחד, במשך השבוע החולף.

כלומר: אם הינך אומר ביקורת ברגע עשית המעשה, שלדעתך היה שלילי, הביקורת הזו לא תפעל מאומה, וכנ"ל.

לכן, העצה הטובה היא לא להעיר בו-במקום, אלא לקבוע יום ושעה כל שבוע, או כל שבועיים, ואז ישבו הבעל והאשה בנחת, ויעירו האחד לשני את מה שביקשו להעיר במהלך השבוע.

במצב שכזה לא יעלו הטונים, וגם ההערות תישמענה בהבנה מליאה אצל בן-הזוג השני. עצה זו פועלת על הצד היותר-טוב, וגם התוצאות שתופקנה ממנה תהיינה מצוינות.

כאשר התפתה משרת הוראה, האם להעדיף אשת-ת"ח?

מרן הגר"י זילברשטיין סיפר שנשאל פעם על ידי הנהלת בית ספר של החינוך העצמאי במקרה שהתפתה משרה למורה, האם לתת אותה למורה שכישוריה בהוראה הם מצוינים, או למורה אחרת שכישוריה גם הם טובים, אבל היא אשת-ת"ח? את השאלה היפנה הרב בזמנו לגיסו מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, שהשיב שיש לדאוג, ראשית לכל, לטובתן של התלמידות, ולכן המשרה צריכה להינתן למורה הטובה ביותר, גם אם היא לא אשת-ת"ח.

האם לתת צדקה בדולרים או בשקלים?

נשאל מרן הגר"י זילברשטיין: אדם הנותן צדקה לעניים, עדיף שייתן להם דולרים או שקלים? מצד אחד, הדולרים חביבים יותר, ומאידך יתכן שעדיף שיקבלו שקלים, כדי שיוציאו אותם על מזונות הבית, ולא לחסכונות? הרב השיב על פי המבואר ביארחות רבינו' (חלק ג'), עמוד מ"ח) וז"ל: אמר לי מו"ר ה'קהילות יעקב', שמסתפק היכא שיש לו דולרים, אם עדיף לתת מהם מתנות לאביונים, שכן יש מזה הנאה יותר גדולה, אבל יש ריעותא שהעני ישאירם לחסכון, ולא יוציאם לצרכי פורים. לכן אפשר דעדיף לתת שקלים שיוציאים לצרכיו. אבל יתכן שגם אם יקבל שקלים, יקנה מהם העני דולרים, כי הוא מקבל בפורים הרבה יותר ממה שהוא זקוק לצרכיו, ובנשאר הוא יקנה דולרים. וצ"ע בראשונים, אם המצוה במתנות לאביונים היא שיוציאים לצרכיו בפורים, ואז שקלים עדיף, או הנאתו עדיפה לנו, ואז דולרים עדיפים. ומהגמרא (בבא מציעא ע"ח) האומרת 'מגבת פורים לפורים', אין ראייה להנ"ל ששם כתוב שנותנים לצרכי פורים, אבל אין ראייה במה

נותנים ומה נותנים, ומה עדיף לתת. עכ"ל הארחות רבינו.

מרן הגר"י זילברשטיין מספר על הסגולה המופלאה לזש"ק של מרן הגר"מ פיינשטיין זצ"ל

שמעתי, סיפר מרן הגר"י זילברשטיין, על סגולה מופלאה לזש"ק, שיצאה מבית מדרשו של מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל. הגיע אליו אברך ת"ח שלא זכה לילדים, וביכה על מר-גורלו. לפתע הִסב הגאון את נושא השיחה לסוגיה מסוימת בהלכה, והתווכח עם האברך על פרטי ההלכה. והנה, תוך כדי הבעת-דעתו ההלכתית בסוגיה המדוברת, השחיל מרן הגר"מ את המלים שלאברך שבא לפניו יהיו ילדים. והנס אירע, ולאחר תשעה חודשים נפקד האברך בס"ד. ההרגשה היתה ברורה שהגר"מ פעל את הברכה בדבריו עם האברך. וההסבר לכך, כפי שאמר אחד מתלמידיו, היה כדלהלן: הרי מרן זצ"ל היה עמוד ההוראה בעם ישראל, וכפי שכאן בעוה"ז פסקו הכל כמותו, גם בשמים נפסקה הלכה כמותו. ולכן, כאשר הוציא רבי משה מפיו - באמצע הפסיקה ההלכתית בסוגיה הנ"ל - את המלים שלאברך ההוא צריכים להיות ילדים, נשזרו המלים הללו בתוך הפסק שלו, וכשם שפסקו בשמים כדעתו בסוגיה ההלכתית, כך נפסק גם שהיה לו ילדים, שהרי אי אפשר

לפסוק כדבריו לחצאין... יש בכך מורה-דרך לרבני ישראל (והרי ממילא כל מעוכבי-הזש"ק הולכים לחכם כדי להביא לישועתם), שכאשר באים אליהם אנשים שלא זכו לזש"ק, שיעשו כנ"ל, ובעז"ה יפסקו בשמים כמותו.

מרן הגר"י סרנא ראש ישיבת חברון אמר את ה'קדיש' במשך חודש, ורק לאחר מכן מסר את התפקיד להרב פיונטק

מי ישער ומי יתאר את הנהגותיהם של גדולי ישראל, שמחשבותיהם שגבו ממחשבותינו! סיפר הרב דוד פיונטק מרמת אהרן, שאביו היה אחד האריות של חברון לפני שנות-דור הגיע פעם אל ראש הישיבה מרן הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל בבקשה מיוחדת. היות ומי שאומר קדיש מטעם הישיבה על הנדבנים שנפטרו, נפטר לבית עולמו, הוא מבקש לרשת את תפקידו. אמירת הקדיש מטעם הישיבה היתה כרוכה בתשלום-מה, ואביו של הרב פיונטק שהיה זקוק לכסף, ביקש לקבל את התפקיד.

ראש הישיבה נענה בשלילה. 'לא אוכל למסור לך את התפקיד', אמר. הרב פיונטק לא ידע למה ומדוע, אבל כמובן שלא שאל שאלות. במשך החודש שלאחר-מכן אמר הגר"י סרנא בעצמו את הקדיש על הנדבנים. כעבור אותו חודש ניגש מרן ראש הישיבה אל הרב פיונטק ואמר לו: 'עכשיו אתה יכול לקחת את התפקיד, ולומר את הקדיש'.

אז מה קרה כאן? - הסביר מרן הגר"י סרנא: בציבור התקבלה התחושה שאומר-הקדיש (יא-קדיש-זוגער') הוא אדם לא כל-כך מכובד, ואני ביקשתי לייקר ולכבד את התפקיד הזה. לכן אמרתי קדיש במשך חודש, ועכשיו יכול אתה להתחיל במילוי התפקיד.

גדלות בתפארתה.

פנינים אדברי הרב

מה הוא הדבר החשוב ביותר מכל 10 הדברים שמונה הברייתא 'אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם' וכו'?

**ניגש אלינו יהודי ושאל כדלהלן: אני זקוק
לישועה גדולה בדבר פלוני, וחשבתי שכדי
לזכות לכך שהש"ת יושיעני מצרתי, אני צריך
לקבל על עצמי קבלה חשובה.**

וחשבתי שהנה הברייתא שכולנו אומרים לפני התפילה
'אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרבן קיימת
לו לעולם הבא' וכו', כוללת 10 דברים, כיבוד אב ואם, גמילות
חסדים, השכמת בית המדרש שחרית וערבית... והבאת שלום
בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו וכו', וברצוני לקבל על עצמי
אחד מהם.

כי אם הברייתא אומרת שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז,
והקרבן קיימת לו לעוה"ב, סימן ברור יש כאן שאלו דברים
חשובים ביותר. מה הרב מציע לי לקבל? מה הדבר החשוב
ביותר שנאמר שם?

והשבנו לו שכמובן שת"ת כנגד כולם, אבל מ"מ אם רצה
לעשות מעשה חסד עם זולתו, והסתפק במה לבחור, נראה
שיש לבחור לדעתנו הדבר החשוב ביותר הוא הבאת שלום בין
איש לאשתו.

והראיה, שהש"ת היה מוכן שלשם כך יימחק שמו במים.
והגמרא במסכת סוטה תמחה, האם אכן עד כדי כך? ומשיבה,
כן. זו היא הכוונה, שיימחק שמו של ה' במים. לצורך הבאת
שלום בין איש לאשתו, מוכן הקב"ה שיימחק שמו.

דבר זה לא מצאנו באף מקום אחר, ובאף מצווה אחרת.
הנה לנו שזה הדבר החשוב ביותר מכל 10 הדברים של
הברייתא הנ"ל.

ועוד מצאנו שהקב"ה עושה מעשה ניסים כדי להביא
שלום בין איש לאשתו, כמו שאומרת הגמרא בסוטה שהקב"ה
עשה מעשה ניסים שלא כדרך הטבע לטהר את האשה שאם
תהיה טהורה היא תיפקד, ואם חלילה לא, אז תמות מיד.

ויעוין ברמב"ן על התורה [במדבר, ה' כ"א] שאין בכל
משפטי התורה דבר תלוי בנס, זולתי הענין הזה, שהוא פלא

ונס קבוע בישראל. וגם במדבר, כשלא השקו סוטה, כיוון
שעדיין לא היה בית המקדש, בכל זאת היה נס, שאם חטאה
היה המן מגלה זאת, והוא דבר של נס ממש. רואים שהקב"ה
מעוניין לעשות ניסים כדי להרבות שלום בין איש לאשתו.

וכתב ה'פלא יועץ', שאדם יטרח בכל מאמצי
כוחו להביא שלום בין איש לאשתו שעושה נחת רוח גדול
ליוצרו, שהוא מהדברים שאוכל מפירותיהם בעוה"ז והקרבן
קיימת לו לעוה"ב. ותדע, שהרי הקדוש ברוך הוא שינה מפני
השלום, והתיר למחוק שמו מפני הבאת שלום.

כמו-כן, כל הסוגיה הזו של סוטה כרוכה היא בנסים
ובנסים-ניסים, שהש"ת הבטיח שאם בדיקת האשה תעלה שהיא
כשירה, ולא סטתה, מובטח לה שאם לא ילדה עד היום, מעתה
היא תלד; ואם ילדה שחורים, תלד לבנים וכו', כפי שאומרת
הגמרא במסכת סוטה, ושוב אנחנו רואים שכל המעשה הזה
מלווה, ויש בכך כדי להראות על חשיבות הענין.

ועוד מצאנו שהש"ת עצמו היה מוכן לשנות מדיבורו, כדי
להשכין שלום בין אברהם לשרה. והנה מצאנו דברים נפלאים
ב'פלא יועץ' (ב'שלום') שכתב - 'שאדם יטרח בכל כוחו להביא
שלום בין איש לחבירו, שעושה בזה קורת רוח ליוצרו, והרי
הש"ת שינה מפני השלום'.

מכל הדברים הללו למדנו כמה חשובה היא השכנת
השלום בין איש לאשתו, והחסד הגדול ביותר שאפשר לעשות
הוא הבאת שלום בין איש לאשתו, שבזה הקב"ה בחר לעשות
ניסים גדולים, והתיר למחוק את ה'.

ולכן השבנו לת"ח ההוא ואמרנו שאם ברצונו לקבל על
עצמו דבר-מה שיצילנו מן הפורענות, שישתדל בענין הנ"ל,
וישכין שלום בין איש לאשתו.

אדם רוצה לתרום כסף רב להקמת בית יהודי או בית כנסת - מה עדיף?

**ואם דיברנו על החשיבות העצומה בהבאת
שלום בבית היהודי, נציג כאן שאלה שהגיעה
אלינו מת"ח שביקש לתרום סכום גדול מאוד
למטרה כלשהי, והסתפק האם להעביר את
הכסף לבניית בית יהודי, דהיינו לסייע
בשמחת נישואיהם של חתן וכלה עניים, או
שמא כדאי להעביר את הכסף לבניית בית
כנסת לקהילה.**

ופשטנו לו את השאלה על פי מה שנאמר בהפסרת פרשת
'תרומה' מספר מלכים-א', פרקים ה-ו, שם מסופר שכאשר היו
צריכים לשלוח אנשים ללבנון, כדי לסייע בכריתת העצים
לבנין בית המקדש, חולקו השליחים ל-3 קבוצות, כאשר כל
קבוצה שהתה בלבנון חודש אחד, וחודשיים בביתיהם.

מתוך זה ששלמה המלך הבין שהשליחים צריכים להיות
יותר זמן בביתיהם [חודשיים] מאשר בעיסוקיהם בכריתת
העצים לבית המקדש, למדנו שהבית היהודי חשוב יותר מבית
המקדש. ואם כך, על אחת כמה וכמה שהבית היהודי חשוב
יותר מאשר בית כנסת!

המסר שלמד הגר"י גלינסקי מתשובתו של הנשיא הפולני לצורך הנאצי ימ"ש

לקראת שעת פרסום התשובה של הנשיא הפולני.
והנה הנשיא פותח בדבריו ואומר לאזרחיו: וכי מה הנכם
חושבים, שהיטלר דורש רק את דנציג? הוא רוצה את עיר
הבירה שלנו וורשה, ונקודת הפתיחה שלו היא בדנציג, אבל
מיד לאחר שנסכים לדרישתו וניתן לו את דנציג, הוא ימשיך
לשעוט לעבר וורשה.

לכן, הסיק הנשיא הפולני, במקום שנצא להילחם נגדו רק
כשיגיע לוורשה, כדאי לצאת למלחמה כבר עכשיו, בטרם
שמסרנו לידו את דנציג?

הדברים יצאו מפיו של הנשיא, והמלחמה פרצה... מובן
מאליו שגם כל המאפיות נסגרו, ורבי יעקב לא יכול היה
להביא את הלחם לבני הישיבה, כבקשתו של הגר"א יפהן.

"לא יעזור לכם. לא אצא מבית המדרש עד חצות"

שחזר רבי יעקב גלינסקי לישיבה, והגר"א יפהן שאל אותו
האם הביא את הלחם לבני הישיבה, השיב הנער המוחכם,
שעתיד להרביץ תורה בעם ישראל, שאמנם לחם לא הבאתי,
אבל פרק-מוסר הבאתי בחכי.

מדבריו של הנשיא הפולני, אמר הגר"י גלינסקי לראש
הישיבה שלו, נוכל ללמוד על דרכו של היצה"ר בהבאתו של
האדם ליד חטא. כיון שהוא יודע שלא יוכל להסית אותו כבר
בתחילת הדרך לעבור על דבר גדול, הוא מתחיל בעבירה קטנה,
ומגייס את כל כוח-השפעתו על-מנת לשכנעו לעבור עליה.
לאחר שהצליח בכך, הוא יביא אותו עד מהרה גם לעבירה
הגדולה. בדיוק כפי שאמר הנשיא הפולני שמטרתו של הצורך
ימ"ש היא לקבל לידיו לא רק את דנציג, אלא את וורשה.

וכפי שהמשיך ואמר הנשיא, שכדאי כבר עתה לצאת נגדו
במלחמת-חרמה, גם אנחנו - המשיך הרב גלינסקי ואמר -
צריכים לעשות כך, כאשר היצר מגיע לפתות אותנו צריך כבר

מעשה מופלא מופיע בספר 'והגדת' של הגאון
רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, וממנו נוכל ללמוד
הבנה מעמיקה ב'תוכנית-העבודה' של היצר
הרע, ואם נדע זאת - נדע ונשכיל גם כיצד
להילחם נגדו.

הגה"צ רבי יעקב זצ"ל, שהיה בין מנחילי התורה והמוסר
בדורנו, ועשה זאת במתיקות רבה עד מאוד, מספר שם
שבתחילת ימי המלחמה העולמית השניה שרר מתח רב בין
פולין לגרמניה, וזאת בשל דרישת הפיקוד העליון של הנאצים
ימ"ש לקבל לידם את העיר דנציג. הגרמנים פרסמו ברבים את
דעתם ואמרו שאם עיר זו תימסר לידם, לא ייצאו למלחמה
נגד פולין.

יום אחד, מספר הרב גלינסקי, קרא לי רבי אברהם יפהן
זצ"ל וביקש שאצא להביא לחם מהמאפיה לתלמידי ישיבת
נובהרדוק. כשיצאתי לרחוב, הרגשתי במתח רב השורר בכל
פינה, ולמרות שהמתח הזה היה קיים כבר מזה תקופה ארוכה,
באותו יום זה היה משהו מיוחד.

התעניינתי אצל העוברים-והשבים מה קרה, והם השיבו לי
שבעוד כמה דקות צריך נשיא פולין לעלות לשידור ברדיו של
פולין, ולהשיב לקנצלר הגרמני היטלר ימ"ש על דרישתו לקבל
לידיו את העיר דנציג. כיון שהציבור ידע שתשובה זו תגורר
אחריה אחת מהשתיים: או מלחמה או שלום, שרר מתח רב

בתחילת הדרך להבין שמטרתו היא להגיע לסוף... והשאיפה שלו היא שנעבור את כל העבירות שבתורה רח"ל, לכן צריך להיאבק נגדו ולצאת במלחמת-חרמה כבר מהדבר הקטן שהוא מנסה להחטיאנו בו.

"לא יעזור לכם. לא אצא מבית המדרש עד חצות"

עד כאן המסר של הגר"י גלינסקי. ברם, ציין מרן הגר"י זילברשטיין, יש לנו להוסיף על כך דבר-מה, והסיפור הבא דומה להפליא למסר העולה מהקטע הנ"ל שהבאנו בשם הגר"י גלינסקי.

השם לודמיר התפרסם בעשרות השנים האחרונות כשמה של משפחה מכובדת שברשותה פרדסי אתרוגים המניבים סחורה משובחת המכבדת את בעליה. לא רבים מכירים את המעשה המופלא על סב המשפחה שבזכותו החלו נכסיה של משפחת לודמיר לשגשג.

אבי השושלת התגורר בעיר צפת והתפרנס מחנות שהיתה פתוחה במשך כמה שעות ביום, אבל את עיקר מלאכתו עשה בבית המדרש, כאשר מיד לאחר תפילת שחרית ישב כשלוש או ארבע שעות עם תלמידים והרביץ בהם תורה ויראת שמים. כך נהג מדי יום ורק לקראת חצות היום הגיע לחנותו ועסק במסחר כדי לפרנס את בני ביתו.

מעולם לא חרג ממנהגו זה וגם רעייתו הצדקנית וילדיו ידעו שאסור להפריע לאבא בלימודו.

פעם הזדמן לצפת סוחר גדול והציע חוטי זהב למכירה. הרב לודמיר העריך שמסחורה זו יוכל להרוויח הון רב ולכן השקיע את כל כספו בחוטי הזהב. ברם, רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום, והעיסקה לא הצליחה. כמעט כל החוטים נותרו בחנות כאבן שאין לה הופכין. בתקופה ההיא, כך מסתבר, היו תושבי צפת צריכים יותר לחם וחלב מאשר חוטי זהב.

הרב לודמיר נשאר עם כל הסחורה, ולכו שאלו כל סוחר מה זה 'להיות תקוע' עם סחורה. כמובן שכל זה לא מנע אותו מלימודיו וסדרי הקבועים ומדי בוקר ישב והרביץ תורה בתלמידים. כך עבר זמן רב ועדיין לא נראה כל פתרון באופק.

ויהי היום ולצפת מגיע סוחר ערבי מלבנון וכאשר שמע על חוטי הזהב המוצעים למכירה בחנות של הרב לודמיר, ביקש לרכשם בכסף מלא ובמוזמונים. התדפק הערבי על דלת ביתו של הרב לודמיר וכשביקש לדבר עם בעל הבית הודיעה לו הרעייה שהבעל נמצא בבית המדרש ואי אפשר להפריע לו.

"ברצוני להציע לו עיסקה כזו שכאשר ישמע אודותיה יקפץ בעלך ממקומו", אמר הסוחר הלבנוני לעקרת הבית, תוך שהוא משמיע באוזניה את רצונו לרכוש את החוטים.

שלחה האשה את בנה לבית המדרש כדי שיבשר לו על בואו של הסוחר המוכן לרכוש את חוטי הזהב. הרב לודמיר מיהן לשמוע: "עד חצות היום אי אפשר להפריע לי".

"אתן לך ללמוד שלשה חודשים רצופים"

כששמע הסוחר הערבי כך, אמר לאשה שכיוון ששיירת הגמלים בה הגיע לא מתכוננת להמתין לו, הוא נאלץ להמשיך בדרכו לבנונה. ביקשה ממנו הגברת לודמיר שימתין עוד כמה דקות ובינתיים החליטה לבוא אישית אל בעלה ולשכנעו לבצע את העיסקה.

ניגשה האשה לבית המדרש ואמרה: "בעלי, הבה ואציע לך עסקה; על מה הינך חושש? - על אותן שלוש שעות שתיאלץ

להפסיד עקב העיסוק בסחורה? אני מוכנה לתת לך שלשה שבועות או אפילו שלשה חודשים במקום שלוש השעות הללו. ואפשר לך ללמוד בבית המדרש במשך שלשה חודשים רצופים ולא להגיע הביתה. העיקר שתשתחרר מהסחורה התקועה אצלנו זמן רב".

והבעל, נותר בסירובו. "אין על מה לדבר. לא אגיע עכשיו הביתה. ואם הסוחר לא ימתין עד חצות, ישלח הקב"ה את עזרתו בצורה הנראית לו".

רעייתו של הרב לודמיר, עשתה רצון בעלה, ונכנעה לו. עזבה את בית המדרש ושחררה את הסוחר הערבי לדרכו.

היצר יודע שברגע שאפסיק פעם אחת...

עכשיו היו אלה תלמידיו של הרב לודמיר ששאלוהו: "למדנו רבינו, הרי האשה אמרה דברים של טעם. היא הציעה לך שלשה חודשים במקום שלוש שעות של ביטול תורה. מדוע סירבת?"

הסביר להם מגיד השיעור בטוב טעם ודעת: "הרי באותן שעות שבהן אני יושב ולומד, עומד כאן גם היצר הרע וחורק עלי את שיניו בכעס רב. הוא שולח לכאן, לבית המדרש, את כל המניעות האפשריות כדי להפסיק אותי מלימוד.

"יודע הוא, היצר, שברגע שאפסיק פעם אחת את הקביעות שלי וצאא מבית המדרש לפני השעה הקבועה, הרי מחר ומחרתיים הוא ישלח לי סוחר-זהב נוספים שגם הם יצליחו לבטלני מלימודי. ואז אומר לעצמי: הרי גם אתמול הפסקת את לימודיך, ומה יום מיומיי?"

"לכן, אפילו שדבריה של אשתי היו דברים של טעם, לא רציתי להפסיק את השיעור, והקב"ה שהוא הזן את הכל ומכלכל את כל בריותיו ישלח לי את עזרתו ממקום אחר".

במלים אחרות: היצר מתכוון בדיוק למה שהבין הנשיא הפולני בדבריו של היטלר ימ"ש. היצר לא מתכוון רק לאותן 3 שעות בהן תתבצע העיסקה, אלא להוציא את הרב לודמיר מלימודו לגמרי, ע"י שיבטל את קביעותו. אלא שהרב לודמיר היה יותר חכם ממנו, והבין את כוונתו, ולא הסכים להתבטל...

סופו של הסיפור היה, שהשיירה של הסוחר נתקעה בדרכה, והערבי חזר לביתו של לודמיר וביצע את העיסקה על הצד הטוב ביותר, תוך שהוא משלשל הון רב לידיו של המוכר שסירב להפסיק מלימודו.

מני אז החלה המשפחה להתפרסם בעושרה המופלא והיא מוכרת עד היום כאחת המשפחות הנקיות והמכובדות בעם ישראל.

הפנסים נותצו ע"י הגנבים, ומכאן נבין גם מדוע עמי-הארץ שונאים כל-כך את תלמידי-החכמים?

קטע נוסף הקריא מרן הרב שליט"א מתוך הספר 'והגדת', וגם לגביו הוסיף הרב קטע משלו, המעניק הסבר לתופעה יוצאת-דופן.

המעשה המובא בשם הגר"י גלינסקי מדבר על יהודי פשוט ששמע פעם מרבו שכדאי מאוד להתעסק במעשי-חסד, ושהשכר שהשי"ת משלם על כך הוא גדול מאוד. היהודי

החליט לעסוק במעשה-חסד, וחשב באיזה תחום יוכל לתרום לציבור על ידי החסד שלו.

חשב, והגיע למסקנה. אני הרי נוסע כל היום בין הכפרים בעגלת-הסוסים שלי, ובערב אני מחנה את העגלה ליד הבית, אתקין פנסים בחזית העגלה, ואשאיר אותם דלוקים כל הלילה, ואז אוכל להאיר את הדרך בפני העוברים-והשבים, שלא יפלו בפחיתים ובבורות.

אמר ועשה. התקין שני פנסים גדולים, והשאירם בלילה, והדרך הוארה באור גדול, עד שאף אחד לא יכול היה כבר לפול בבורות. היהודי הלך לשון בהרגשה טובה שהנה זיכהו השם יתברך לעשות חסד של ממש עם הבריות.

הוא משכים בבוקר, יוצא אל העגלה, ומתכוון לכבות את הפנסים שהיו דלוקים במשך כל הלילה. מה רבה תדהמתו לראות שמאן-דהו שבר ונפץ את הפנסים לרסיסים, ולא הותיר מהם אלא ערימה של שברים.

הוא מגיע במהירות לבית רבו ושואל, הרי הבטחת שמי שעושה חסד, השי"ת משלם לו שכר גדול, והנה ראה מה עלה בגורלי! התכוונתי לעשות חסד עם אנשים, ולבסוף יצא לי מכך הפסד גדול של שבירת הפנסים! היתכן?!

השיב לו הרב: בוודאי שאתה התכוונת לעשות חסד, אלא שהחסד שעשית, הזיק לקבוצה אחרת של אנשים. אתה יודע באיזו קבוצה מדובר? - בגנבים!

אלה היוצאים לגנוב ולשדוד בבתים, ואת העוברים-והשבים, והם עושים זאת תמיד בחסות האפילה השוררת בלילה, שאז אי אפשר לגלותם ולתפסם. והנה אתה, בהאריך את הדרך לאנשים, גרמת להם 'נוק' גדול, ולכן שברו לך את הפנסים...

מדוע שונאים אותנו כל-כך?

עד כאן הדברים שהובאו ע"י הגר"י גלינסקי זצ"ל, ואני רוצה - הוסיף מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א - ללמוד מכך גם על שנאתם הכבושה של עמי-הארצות לתלמידי-החכמים. יש מקרים שהלב מתפוצץ והיווכח בשנאה זו, המגיעה לפעמים לשיאים שאי אפשר להאמין בהם. כיצד אפשר להסביר את הדברים? הרי תלמיד חכם הוא טיפוס מאיר-דרך, מאיר-פנים, ומתנהג עם כל אחד בצורה מעוררת-כבוד. מדוע כל-כך שונאים אותו? למה?

והתשובה, הוא אמנם מאיר-פנים, אבל דווקא הארת-הפנים הזו מפריעה לאנשים אחרים... האור הנראה על-פניו מזיק לאנשים שאינם בבית המדרש, מפני שהם מקנאים בו על ההארה הזו, שהרי הם אינם זוכים לאור זה כלל וכלל. יוצא שדווקא טוב-לבו והנהגות-האור שלו מפריעות לאנשים הרחוקים מתורה, ולכן הם שונאים אותו...

ושמחת בחגך - שמחה ללא גבולות

ספרי השמחה של מרן הגר"י זילברשטיין

המתנה					המתנה
לחג					לחג
הפסח					הפסח

לפרטים: מ. מ. צורן - 053-310-3388
מייל - 6776168@gmail.com

כוס תנחומין

למכובדנו הדגול, אציל-הנפש, תלמיד חכם ומרביץ תורה, מחשובי שכונתנו הרב הגאון רבי יהודה שמול שליט"א

וכל בני משפחתו
עם פטירת הבן

הגאון רבי חגי שלמה זצ"ל

שהרביץ תורה כל ימיו, מסור לתלמידיו בלב ונפש, נקי וצדיק, לץ בעומקה של תורה, והאהיב אותה על תלמידיו

שנפטר בפתע והשאיר אחריו 7 יתומים
בנחמת ציון וירושלים תנוחמו ולא תוסיפו
לדאבה עוד

משפחת רמת אלחנן

תרומות לקרן שהוקמה

עבור היתומים: קופת

העיר, 'קרן משפחת

שמול' - 5376

1800-394747

שמות לפרסוי
ניתן לזכות
עוד ערב
מבצעי של כסף
12:00 בשעה

קשה... בקריעת ים סוף

מצפים לישועה? הנה זה בא!
בקריעת ים סוף הזמן לפעול!
בעת רצון נדירה והיסטוריה
בשביעי של פסח
ישתדל מרן הגר"י זילברשטיין
מחבר יצחק זילברשטיין
ורבני השכונה הליכה
בעת עלייתם לראשית וזמנך
על כל התורמים 200 ₪ ומעלה

3/3 חורף

מתן בסתר
רמת אלחנן

0799-690-731

מתן בסתר
רמת אלחנן

סיפור מכלי ראשון שסיפרה הגב' שר-שלום להרבנית גרינהויז, וקיבלנו רשות לפרסמו

'כל הבנין רעד, והייתי בטוח שאני בדרכי לעולם האמת'

להשם יתברך, ולכן אני שוברת את המכשיר הלא-כשר שלי! ובתוך כדי דיבור לקחה פטיש בידיה, ורוצצה את ראש הנחש.

אי אפשר לתאר את ההתרגשות והשמחה שאפפו את כל הבנות, שניגשו אליה וביקשו ברכות... גם אני, ממשיכה הגב' שר-שלום, התרגשתי עד דמעות, וכשנפרדתי ממנה אמרתי לעצמי: מי יודע איזה אסון מנעתי מעם ישראל... ולא ידעתי באותו רגע שהקב"ה מנע אסון במשפחתי-שלי...

למחרת אירעה רעידת האדמה בתורכיה. ליבי החל לרעוד, כי ידעתי שהבן שלי, המשמש כמשגיח כשרות, שוהה בתורכיה, ומי יודע היכן הוא ומה קרה לו. בשל שיבוש קווי הטלפון לקח זמן עד שהשגתי אותו, ועד אז הייתי בחרדה.

רק משעלה על הקו, וקולו נשמע, ידעתי שהתחולל לו נס עצום-ונורא. מה התברר? - הבן שלי היה ממש במקום בו התרחשה הרעידה, שמוזה כ-100 שנים לא התרחשה כמותה בתורכיה, ובתוך כמה שניות נהרגו בה רבבות איש.

לא רק זו שהבן שלי שוהה במקום הרעידה, אלא היה בבנין בן 13 קומות, ובקומה הגבוהה ביותר. הבנין כולו רעד, סיפר לי הבן, וחפצים רבים נפלו מהקירות שעמדו להתמוטט, הטיט התקלף מהכתלים, 'והייתי בטוח שאני בדרכי לעולם האמת'.

הנס נכפל והשתלש לאחר שנודע שכל הבניינים בסביבה התמוטטו וקרוסו כבנין קלפים, ורק הבית הזה בו שהה הבן שלי נותר על מכונו. אף אחד לא הבין כיצד קרה הדבר, וכוחות ההצלה שהגיעו לזירה עמדו נדהמים להיווכח כיצד הבית נותר שלם, וכל מי שהיה בו ניצל.

יתירה מזאת. גם אלה שניצלו מהרעידה עצמה, נתקלו לאחר מכן בקשיים אדירים כשביקשו לצאת מהאיזור, והיו בחרדה עצומה שמא תתרגש עליהם רעידת אדמה נוספת. בהיעדר כל תחבורה, וכאשר הכבישים עצמם ניזוקו באופן קשה, לא יכלו לצאת מהמקום. והנה, נס נוסף התרחש לבן שלי, שהגיע אליו מטוס מיוחד ובאמצעותו הצליח לצאת באופן מיידי מאיזור הרעידה. אף אחד לא הבין ולא ידע כיצד התרחשו הנסים הללו. אף אחד? - לא ממש. כי אני, מסיימת הגב' שר-שלום, ידעתי. והאמנתי שהש"ת משלם לי את שכרי.

כשמעתי את סיפור הנסים הללו מהבן שלי, 'שמעתי בת-קול משמים' כמו אומרת ומכריזה: 'את הצלת את הבת שלי מִמֶּרֶד לתהום רוחנית, וגם אני הצלתי את הבן שלך מִמֶּרֶד לתהום' - - - וכל מילה באמת מיותרת.

והכל החל בפנימייה בירושלים, ובפטיש שניתץ את הטלפון הלא-כשר

אנחנו כבר כמעט ושכחנו מרעידת האדמה שהיתה בתורכיה, ובה נהרגו יותר מ-50,000 איש רח"ל. אבל יש משפחה אחת בארץ ישראל שאפשר לומר בבטחה שהם לא ישכחו את הרעידה הנוראה הזו. למשפחה הזו קוראים 'שר-שלום', תושבי ירושלים, והסיפור שלהם המתקשר לרעידת האדמה בתורכיה הוא אירוע שצריכים לזכור אותו, ולהבין את המסר הגלום בו.

הסיפור (שהועבר לרבנית גרינהויז, מרחוב רש"י בבני ברק, וקיבלנו רשות לפרסמו) מתחיל בליל ט"ו בשבט. אם המשפחה, מרת י. שר-שלום, המשמשת במשרת הדרכה בפנימיית בנות, ישיבה ושוחחה עם אחת התלמידות, ותוך כדי שיחה ניסתה לשכנעה לנתץ את מכשיר הטלפון הלא-כשר.

התלמידה הסכימה איתי שהמכשיר מוזיק לה באופן משמעותי, והורס את החיים שלה, אבל היה לה קושי עצום להיפטר מהמכשיר ההרסני, אומרת הגב' שר-שלום. היא ניסתה לדחות אותו בלך-ושוב, ואמרה שתעשה זאת בעוד כמה ימים, אבל אני התעקשתי איתה, כי חששתי שלבסוף היא תתקרב, וכבר לא תהיה מוכנה לעשות זאת, והיצה"ר ימצא כבר את הדרכים שלו כדי להניא אותה מכך.

שיחתנו התארכה והתארכה, ולאחר שעות שבהן דיברנו על החיים ומשמעותם, ועל תפקידנו בעולם, הצעתי לה שבכל זאת כדאי שתעשה זאת כבר עכשיו, והזכרתי לה מה שכתוב בספרים על מעלת יום ט"ו בשבט כיום גדול. 'אם תעשי זאת לעיני כל הבנות בפנימייה, תזכי גם לקדש שם שמים בצורה נפלאה', אמרתי לה, והדגשתי שח"ל מדגישים לנו בכמה מקומות על המילה 'היום', היום ולא מחר, כי מי יודע מה יצפון יום המחרת בחובו.

בתוך כדי שיחתנו, מלמלתי תפילה בפי להש"ת והתחננתי שתינתן לי ס"ד לשכנעה לעשות את הפעולה. והנה לפתע היא מסכימה, והופכת באותו רגע לאש-של-קדושה, וממתינה בכליון-עיניים לערב, שאז מתאספות כל בנות הפנימייה יחדיו, ותשבור את הטלפון בפניהן. והנה מגיע הערב, כל הבנות מגיעות, והיא עומדת ומכריזה: 'בנות', אני רוצה להתקרב

קטע רים

לרחם - באמת - על אחינו התועים, ולהתפלל שיחזרו בתשובה שלימה

אם נתבונן במצב בו מצויים כיום אחינו בני ישראל שאינם שומרי תורה ומצוות, לא יהיה מנוס מהמסקנה החד-משמעית שהדבר מחייב אותנו כפל-כפליים להיות עבדים נאמנים לאדוננו אבינו יושב-מרומים, ולקדש את שמו ברבים כדי שכל הטועים והתועים, הנוהים אחרי ההבל, יווכחו לדעת שאין כאדוננו, אין כמלכנו, אין כמושיענו

לא לתמונה כזו ציפו מארגני המחאה בבני ברק בסוף השבוע. אבל, התמונה הזו היא עדיין לא סוף הדרך. על פי מה ששמענו במהלך השבת האחרונה מגדולי מחזירי התשובה, ההפגנה בבני ברק גרמה לתוצאות הפוכות לחלוטין.

זו היתה תמונה שפתחה את התיעודים מההפגנה בלילה שבין חמישי לששי האחרון בבני ברק. והכל הגיע, כמו תמיד, במפתיע, לאחר שהרמקולים החלו בשירת 'שלום עליכם מלאכי השרת' ו'בואכם לשלום' וכו', עם הניגון המיתולוגי המושר בבתי ישראל.

הפעלתם של הרמקולים עצמם, כפי שדווח לנו, התאפשרה רק ברגע האחרון שלפני ההפגנה. ברם, כשהוחלט על ההפעלה, היה דגש על שירים מקוריים, בדגש מיוחד על שירי-שבת. האיש, כבן 70, התרגש מאוד כשהחלה השירה, והראה סימני התרגשות שגאו והלכו מרגע לרגע.

וגם הדמעות לא אחרו לזלוג מעינו. ידיו של האיש הורמו אל-על, במיוחד כשנשמעו המלים 'מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא' אי אפשר היה שלא לראות ולחוות יחד איתו את הרגשי-הלב.

לאחר מכן הוא עצמו תיאר בפני המראיינים שתיעדו אותו כיצד עלו בליבו הרגעים של קבלת השבת בבית אבא. הוא חשב שכיום פסקו כבר לזמר את השיר הזה, והתפלא לשמוע את 'קולה של השבת' בוקע מהרמקולים.

הוא נעמד במקומו, לא יכול היה להמשיך ללכת, הרים ידיו לשמי-שמים, ובכה, ובכה, ובכה.

*

הדמעות הללו, כך מתברר, חדרו עמוק יותר מכל דבר אחר, לליבם של רבבות. והלב שלנו, ליבם של שלומי אמוני ישראל, היה איתם. דמעותיו של היהודי קרעו את הלב, למראה אחים תועים, המהלכים בהפגנה לא-להם, ורואים בה את כל עולמם.

וכאשר אוזניו, ששמעו כמונו בהר סיני את 'אנכי ה' אלקיך', שומעות את הצלילים היהודיים, גם ליבו-שלו נמס.

וכשהוא רואה את מי שדבקים באומנות אבותינו ואבות-אבותינו, ומתכוונים להמשיך לעבוד את בוראם במסירות ובנאמנות, ואף מתפללים על אחיהם התועים שישוּבו בתשובה שלימה ויכירו את כוח מלכותו של אבינו-שבשמים, ויראו אותו כל המעשים וישתחוו לפניו כל הברואים - כשהוא רואה את כל זה, הוא אינו שולט בעצמו, ומתחיל לבכותו

*

התופעה הזו, התמונה הזו, שנגלתה ובאה במהלך ההפגנה, מהווה חובה גדולה על כל יהודי חרדי לקדש שם שמים בעיני הבריות. אם נתבונן במצב בו מצויים

כיום אחינו בני ישראל שאינם שומרי תורה ומצוות, לא יהיה מנוס מהמסקנה החד-משמעית שהדבר מחייב אותנו כפל-כפליים להיות עבדים נאמנים לאדוננו אבינו יושב-מרומים, ולקדש את שמו ברבים כדי שכל הטועים והתועים, הנוהים אחרי ההבל, יווכחו לדעת שאין כמו יהודי חרדי בכל מה שקשור להנהגות שבין-אדם-לחבירו, ואין כמו לומד תורה היודע להתנהג בדרך ארץ ובמידות טובות.

אנחנו מחוייבים להצטייר בעיני הבריות כאנשים נימוסיים והגונים, נקיים מכל שמץ של עוולה, כדי להקנות את עוצמת ההסתה הפרועה והנוראה המשתוללת בחוצות.

*

אנחנו חיים בתקופה מאוד קשה, ונדמה שאין צורך להאריך בתיאורים על גודש-היסטוריה הפוקדים את העם היהודי. ומאידך, דווקא בשל כך ניכרת התעוררות של ממש בקרב שכבות רבות של הציבור. יותר ויותר אנשים מבחינים ורואים בבירור שהתקווה היחידה של היהודי היא רק בחיקו של אביו שבשמים. כראייה לכך, נספר כאן את מה שסיפר לנו אחד מגדולי התורה בבני ברק שליט"א.

באחד הימים הודיעו לי שאדם המוכר כאישיות ציבורית בכירה ביותר, ואינו שייך לציבור הדתי, מעוניין להיפגש איתי. כשנכנס לחדרי, הייתי מופתע מאוד לשמוע את הבקשה שבפיו: כמעט לא האמנתי למשמע אוזניי כאשר האיש ביקש ממני להשתדל בעניינו של ילד אחד, על מנת שיקבלו אותו בתלמוד תורה בבני ברק...

הייתי בטוח שמשית-צדקנו הגיע יחד עם אותו איש, והוא כבר עומד בפתח... אחרת, איך אפשר להבין דבר כזה! האורח, הנחשב כאמור לאחד האישים הבכירים ביותר, התכוון לאחד מילדי משפחתו, ודבר זה צריך ללמדנו על ההתעוררות המורגשת כיום בציבור נוכח הצרות המרובות רח"ל הפוקדות את ארץ ישראל. 'ממראה פניך, אמרתי לו, ניכר שהינך נצר למשפחה מיוחסת בעם היהודי. האמנם? והוא לא הכחיש. 'אני ממשפחתו של הגאון הנודע בעל ה'תוספות יום טוב', השיב. ואז אמרתי לו, בבדיחות-הדעת, עכשיו אושיב אותך ב...'מעצר בית', ולא תצא מכאן עד שאלמד איתך בצוותא דברים מופלאים שאמר סבך, ולמדנו בצוותא כמה משניות עם פירוש התוספות יום טוב.

*

הלשון הרכה צריכה ללוות אותנו, ביחסינו עם אחינו התועים, בעיקר כאשר אנו באים לשכנע אותם לקיים מצוות וליהנות מאור התורה. מענה רך ישכנע את האדם שמנגד, להתחבר אל בעלי המידות הטובות, כאשר הוא רואה שמידות אלה מלוות אותם בכל מהלך חייהם. לסיום, נגלה שבעקבות ההפגנה בבני

ואיך הינך חושב לחתן את הבנות שלך, שאל מרן הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל

שאלה 'מזורה' ששאל הגר"ד את תלמידו שבא לבשר לו על לידת בתו הרביעית

הרה"ג רבי יעקב שיש סיפר לנו דבר מופלא. אברך, מתלמידיו של מרן הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל, הגיע אליו פעם ובשר לו על לידת בתו הרביעית. שמע מרן ראש הישיבה את הבשורה והגיב ואמר לתלמידו: 'ואיך אתה חושב לחתן את כל הבנות הללו?' - - -

לא הבין האברך את כוונתו של מרן זצ"ל, והביט עליו בתמהון רב. הוא היה בטוח שראש הישיבה ירעיף עליו ברכות, ויאחל לו שכשם שזכה להוליד את הבנות, כך יזכהו הש"ת להשיאן לתלמידי חכמים, ובקלות, והנה ראש הישיבה פונה אליו בשאלה מזורה כל-כך...

ראה מרן רבי דוד את ארשת-הפליאה שהשתררה על פני תלמידו, חייד ואמר: רציני לומר לך, שאם אתה חושב שאתה מחתן את בנותיך, אכן יש לך ממה לדאוג; אבל אם אתה מאמין ויודע שהשם יתברך הוא שעושה זאת, והוא שייסייע בידך לחתן את כולן - תוכל להיות רגוע ושליט במשך כל שנותיך...

הגבאים ב'קהל חסידים' החליטו לצבוע לפני חג הפסח את בית המדרש מבחוץ ומבפנים, בבחינת "זה א-לי ואנוהו". בתמונה: רב בית המדרש, מורנו הנאב"ד רבי יהודה סילמן מביט בכתלי בית המדרש שנצבעו מחדש

לְקַיֵּם

מחיר מיוחד על הספר המיוחד

של מרן הגאון

רבי יצחק זילברשטיין

מאות סיפורים חדשים והלכות מרתקות על סדר 'ספר המצוות הקצר' של מרן החפץ חיים זצ"ל

053-310-3388

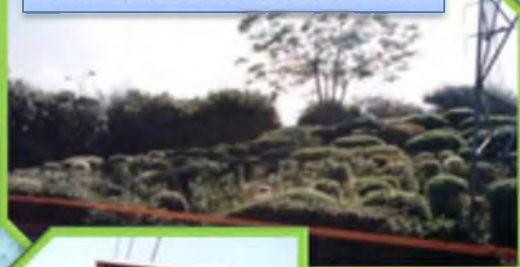

וזכרת את כל הדרך אשר הולכתך ה' אלקיך זה ארבעים שנה...

40 שנה לרמת אלחנן
תמונות מהימים ההם

מי עוד זוכר את שפע-הצמחים בפארק ברוקלין?

צהלת ילדי
ת"ת 'אהל
תורה' בשנותיו
הראשונות. מי
מזהה?

מוקני
משחקים
בפארק.
היסטוריה

ילדיהם של הרב ישעיהו הר-פז
והרב יוסף ביטרמן משתעשעים
בחצר-ביתם עם אפרוחים

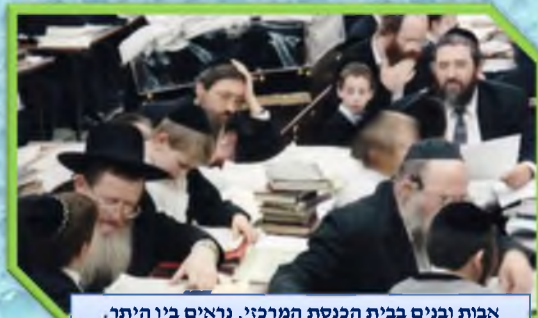
שמשון ארלנגר האהוב,
מראה את כוחו בתקיעה

במסיבה שנערכה ע"י רבני השכונה הגאונים שליט"א,
לכבודו של הגאון רבי מסעוד בן-שמעון שליט"א בבית
הכנסת הספרדי-מרכזי

אבות ובנים בבית הכנסת המרכזי. נראים בין היתר,
הגאון רבי יצחק פרוכטר שליט"א, הר"ח רבי שמואל
איצקוביץ, ועוד

מי שברשותו תמונות מִימֵיהָ הראשונים של רמת
אלחנן, מוזמן להעבירן אלינו, ונשמח לפרסמן.
אפשר להעביר למייל - 6776168@gmail.com

הגאון רבי חיים צעיד שליט"א במעמד הכנסת ספר תורה לבית מדרשם של בני תימן

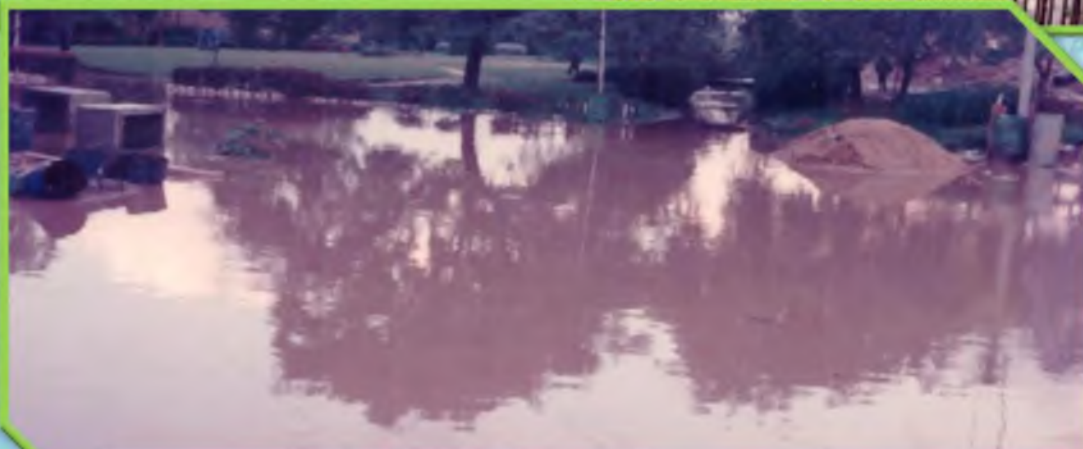
הרה"ג רבי משה אליעזר שורצבורד זצ"ל במעמד הכנסת ספר תורה. לידו, מכובדנו הגבאי הבלתי-נשכח הרה"ג רבי יוסף אדלשטיין זצ"ל

רבינו המרא דאתרא מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א ומנהל ת"ת 'אהל תורה' הרה"ג רבי אשר זאב לוריא זצ"ל במבחן לילדי הת"ת

שטפונות ליד גן החיות. הצלם שוקי לרר מנסה לתפוס 'פוזות רטובות'

השטפונות שהיו בזמנו בסוף רחוב גיבורי ישראל. בתמונה נראה הגן הציבורי 'אלי כהן', עוד בטרם הוחל בהקמת גן החיות

"דור חדש"

המוסך שתמיד חיפשתם: הכי-מקצועי והכי-אמין ■ החברות הגדולות בשוק כמו 'שלמה סיקס' ו'אויס' שולחות את מכוניותיהן לטיפול במוסך זה

מוסך 'דור חדש' באזור התעשייה של בני ברק יצר במשך שנים קשר הדוק עם המגזר החרדי, ובמיוחד עם בעלי הרכבים הבני-ברקים ■ כל מה שרציתם למצוא במוסך אמין ומקצועי

תמיד רציתם להגיע למוסך שמצד אחד יהיה הכי-מקצועי, ומצד שני - אמין, ישר כמו סרגל, שזה אומר שבעלי המוסך לא ישקרו אתכם במצח נחושה, ולא יקחו מכם כסף מיותר. תשאלו כל נהג-רכב ויאמר לכם שסוג המוסך המועדף עליו ביותר, לבד מהמקצועיות והמחירים, הוא כזה שבעליו לא ינסה להוציא ממנו כסף כשלא צריך.

מוסך 'דור חדש'. תמיד מלא. אנשים שמנסים פעם אחת, ומגלים את האנושיות והמקצועיות, לא עוזבים

רציתם, והפעם הגעתם. וזה הוא מוסך 'דור חדש' ברחוב ברך הירש 4 בבני ברק. **רחמים יעקב**, הבעלים, מוכיח במשך כל שנות פעילותו אמיתות ומקצועיות יוצאות מגדר הרגיל, ומה שהכי חשוב - הוא 'אנושי', מה שקרוי בשפתנו 'מענטש', על כל מה שמשמע מכך.

כזה הוא רחמים יעקב חבוש-הכיפה, וכזה הוא גם שותפו **דוד לוי** שפתח בינתיים מוסך חדש 'מרכז שרת דוד 18', שהוא מוסך מורשה למכוניות 'ניסן', 'רנו' ו'דאציה', ברחוב גיסין 94, אזור התעשייה קרית אריה בפתח תקווה. השניים עונים בדיוק על כל מה שרציתם למצוא במוסך. אנשי מקצוע שילוו אתכם לאורך כל הדרך, תמיד זמינים ונוחים, מקשיבים לך ומנסים לסייע.

יצוין שבין לקוחות המוסך נמנות גם החברות הגדולות והמפורסמות ביותר בשוק כמו 'שלמה סיקס' ו'אויס' השולחות את מכוניותיהן לטיפול במוסך 'דור חדש'. ואין לך ראייה יותר גדולה מזה לאמינות ולמקצועיות של מוסך 'דור חדש', וכידוע!

מיקומו של מוסך 'דור חדש' במרכז אזור התעשייה הצפוני של בני ברק, מקל על תושבי העיר להגיע למקום. במוסך מטפלים בכל סוגי הרכבים, בכל סוגי הטיפולים, מכונאות, חשמל, צבע, מזגנים, פחחות ועוד. **נסו פעם אחת ולא תרצו לעזוב.** לקוחות רבים שהגיעו לשם לאחרונה מצהירים באופן ברור: 'זה המוסך שלי. נקודה'.

מוסך 'דור חדש' רחוב ברך הירש 4 בני ברק, טלפון 03-5791923

מאמנת קאוצ'ינג

מוסמכת מטעם לשכת המאמנים, בעלת נסיון רב, תסייע בידייך להגיע לשינוי-חשיבה בחיים, ע"י אימון אישי

05271-42598

'לקיים'

מחיר מיוחד על הספר המיוחד

של מרן הגאון

רבי יצחק זילברשטיין

מאות סיפורים חדשים והלכות מרתקות על סדר 'ספר המצוות הקצר' של מרן החפץ חיים זצ"ל

053-310-3388

הפתרון הוא לעמוד ולזעוק: אבא- שבשמים, קשה לי! הלב שלי אינו מכיל את היסורים!

אנחנו יודעים, ומאמינים, בשני יסודות-האמונה, שהכל מגיע מאתו יתברך, וגם שהכל-הכל לטובה * אבל מה עושים כאשר מתרגשת על האדם רח"ל צרה גדולה, ורגשי-הלב שלו מתפוצצים מכאב, ולעת-עתה הוא אינו מסוגל לחוש את הטובה שתצמח לו מכך? * התשובה היא: לשתף את הקב"ה גם בקושי הזה, לספר לו מה עובר עלינו, לתאר לו כמה קשה לנו, כי בסופו של דבר הרי הוא ברא גם את הלב שלנו, והוא-הוא זה שיודע הכי-טוב-מכולם שהלב הזה לא מסוגל ברגע זה להכיל את הצרה * תעמוד ותקרא בקול גדול: 'אבא, אבא, אני יודע שהכל ממך, וכל מה שאתה עושה הוא טוב, אבל קשה לי מאוד, ההרגשות שלי צווחות מכאב, הלב מתפוצץ, אנא תעזור לי!' * ומי שנאמר עליו 'הרופא לשבורי-לב ומחבש לעצבותם', בוודאי יעזור!

סיפור פטירתו של אבי הכותבת, המשגיח זצ"ל, היה מזעזע ומסעיר במיוחד. רבי דוד ברנר זצ"ל היה אהוב ביותר על כל בני הישיבה, והשגיח על ענייניהם הרוחניים בדרך מיוחדת במינה, באהבה ובחיבה, והשתדל תמיד ללכת כנגד רוחו של כל תלמיד.

בליל שמחת תורה תשפ"ב עוד רקד רבי דוד ופיזז וכרכר במרץ רב עם תלמידיו בהיכל הישיבה, ועודד את כולם לשמח בשמחת התורה. מה נורא היה הזעזוע בבוקרו של יום בשמחת תורה, כשמאות התלמידים נדהמו לשמוע שמורם-ורבם לא התעורר בבוקר משנתו, ונשמתו עלתה למרומים.

אי אפשר לתאר את עוצמת הזעזוע שפקד את הבחורים, שלא היו מסוגלים להכיל את הכאב החזק, כשרק לפני שעות ספורות עוד רקדו במרץ ובשמחה עם המשגיח, והנה עתה הם שומעים בשורה איומה שכזו.

ואם כך אצל התלמידים, נתאר לעצמנו מה קרה אצל בני הבית הקרובים. כשאבא נפטר, מספרת הרבנית זלץ, היה לי מאוד קשה. הייתי מאוד קשורה אליו, והרגשתי כמו ילדה קטנה ומבוהלת, שהשאירו אותה לבדה בגינה גדולה...

ניסיתי להתחבר לאמונה, היא ממשיכה, ולהגיד לעצמי שהכל לטובה, ומה שקורה לי ולמשפחתי זה ברחמים גדולים, אבל זה עזר רק למוח, לשכל. אבל הרגש צרח. הוא בכה ובכה, וכאילו הכריז שאיננו מסכים, שהוא מתנגע. נכון, הכל משמים, והכל טוב, אבל לי - עכשיו כואב מאוד!

ואז אמא ניגשה אליי, ואמרה: אבא היה אומר לנו עכשיו, תבכו, תצעקו, תרגישו את כל ההרגשות ההכי-לא-טובות, אבל תעשו את זה עם הקב"ה!!! אתו ביחד!!! אל תחוו את ההרגשות הללו לבד, אלא תדברו עליהם עם הקב"ה!!! ותאמרו לו: אבינו שבשמים, אנחנו יודעים שכל מה שאתה עושה, זה טוב; אבל עכשיו קשה לנו להרגיש את זה. אנחנו מרגישים אבודים, וחסרי-הכל, אבא כל-כך חסר לנו - -

ואני, היא ממשיכה, כל-כך התחברתי למלים הללו. וכשקלטתי אותן, משהו נרגע בי. ואז נזכרתי, שאבא תמיד אמר לנו שהקב"ה הוא שברא אותנו, והוא זה שברא לנו גם את ההרגשות, כן, כן, אותן ההרגשות שאנחנו מרגישים עכשיו. והוא יודע בדיוק מה אנחנו מרגישים. אם ננסה להתעלם מההרגשות הללו, ונאמר להקב"ה 'אנחנו מאמינים בך,

בקטע דלהלן יש הוספה רבת-משמעות לנושא שעליו כתבנו בעשרות השנים האחרונות ב'קול ברמה' אינספור פעמים בענין האמונה והבטחון בהשם יתברך. הרעיון שאודותיו התבטאנו פעמים רבות היה שהבטחון באלוקים מכיל בסך-הכל שני צעדים עיקריים, שאם האדם מחזק את עצמו בהם, יהיה ביזו לעבור בס"ד את דרך-חייו בשלחה ובשמחה, בידוע שיש ריבון המשגיח עליו בהשגחה פרטית, ומכוון את כל צעדיו.

שני הצעדים הללו הם, האמונה השלימה שצריכה לקנן בליבו של כל יהודי שהכל-הכל מגיע מאתו יתברך ושום דבר בעולם לא יזז מבלי שהשי"ת יצווה עליו, והדבר השני הוא שכל מה שעושה ה' - לטובה הוא עושה.

מי שיודע שכל מה שעובר עליו בחיים, מגיע מאת השם יתברך, יוכל להעיד על עצמו שגם הקשיים ההכי-הכי גדולים עברו עליו מתוך שקט נפשי, כי הוא יודע שלא הגורם ההוא היכה בו, ולא האדם ההוא פיטר אותו מעבודתו, אלא השם יתברך שהוא שגלגל את העניינים, וממילא הוא אינו נסחף להרגשות של נקמה וכל כיו"ב.

ואם הוא מוסיף לכך את דברי זח"ל שכל מה שעושה הקב"ה, הכל לטובה הוא עושה, הרי שיש בכך הַשְׁלָמָה נהדרת ליסוד הראשון. כי אם הדבר הוא לטובתו, מה יש לו לבכות ולהצטער. הרי זו טובתי!

אבל, במאמר זה באנו להוסיף עוד קטע שיסייע בידינו להיות שלמים באמונתנו וחסידים בבטחוננו בהשם יתברך. שכן אם יתבונן כל אחד במה שעובר עליו בחיים, ברור שיש מצבים שהרגש אינו מאפשר לנו להשלים עם המצב. כלומר, למרות שאנחנו יודעים באמונה שלימה שהכל מאתו יתברך, והכל לטובה, קשה לנו לפעמים להירגע.

ומדובר כמובן באירועים קשים במיוחד, אסונות המתרחשים בפתאומיות רח"ל, שלא יקרו עוד אצל אף אחד, כשהלב צווח מכאב, והנפש נסערת בצורה שלא ניתן להרגיעה כלל. גם אם נחזור פעמים רבות על שני הכללים הנ"ל, הדבר לא ירגיע אותנו כהו-זה.

ניקה זוגמא, אותה מצאנו בדבריה של מרת א. זלץ תחי', בתו של הגאון רבי דוד ברנר זצ"ל, משגיח בישיבת 'נתיבות חכמה' (וולפסון) ב'קטיפה' בגלילון פרשת ויקהל-פקודי.

ויוזעים שהכל לטובה, לא תהיה זאת לכאורה אלא הצגה. כי הוא בעצמו, אבינו הרחמן שבשמים, יודע הכי טוב מה קורה לנו בלב, ומה עובר עלינו, כי הוא זה שהביא עלינו את הטבע הזה של ההרגשות!

אם נרצה לסכם את מה שאמרנו עד כה, נאמר, שלא צריך לדכא את ההרגשות הלא-טובות. אפשר להרגיש שאנחנו מרגישים לא טוב, ואפילו עצובים ומיוסרים; אבל לעשות זאת ביחד עם הקב"ה. להשיח לפנינו את דאגותינו, לתאר לפנינו כמה קשה לנו, וגם לבקש שיסיר את הדאגות והעצב מלבנו.

נוכרתי איך יום אחד אבא הצביע לשמים, ואמר לי: אנשים חושבים שהקב"ה נמצא אי-שם במרומים, ומדי פעם אנחנו נזכרים בו, ומתפללים אליו, כשקשה לנו, או כשמרגשות עלינו צרות רח"ל. ואני לא מבין: אם כתוב שהקב"ה הוא אבא שלנו, ואנחנו הבנים שלו, אז מדוע הידיעה הזו נעלמת מאתנו במשך כל היום? למה? האם רק חלק מהזמן הוא אבא שלנו?!

אני זוכרת שהסתכלתי עליו, וראיתי את החיבור להשי"ת בעיניים שלו, והוא המשיך: אני אישית מנסה להיות אתו בקשר כל הזמן. משתדל לדבר אתו, לספר לו הכל, ולהתפלל אליו כל הזמן, וזה כולל כמובן את כל ההרגשות שלי. כי אם לאבא לא אספר אותן, אז למי כן?!

תלמיד של אבא סיפר שכשהיה מגיע להתייעץ אתו, היה אבא אומר לפעמים 'למה אתה מדבר אתי? דבר עם הקב"ה!' והוסיף ואמר, 'ותדבר אתו בדיוק כמו שאתה מדבר אתי, באותן מלים, ובאותו נוסח, דהיינו בשפה שלך, ותספר לו כל מה שעובר עליך, וכל מה שאתה מרגיש, ותחשוב שהוא עומד מולך. ותאמין שהוא שומע אותך'.

והבחור שאל: מי אומר שאפשר לספר להקב"ה סיפורים...? הרי לשון התפילה שלנו בשמונה-עשרה היא, או הודאה, או בקשה, או שבח-המקום, ואם כן היכן מציאנו שאפשר לספר לו סיפורים?

אבא חייך, ופתח בפני הבחור את ה'ביאור הלכה' (סימן תקע"א, ד"ה 'תלמיד חכם'), המצטט את השל"ה בשם ספר חסידים, שהביא מהאר"י: 'אך יום אחד מן השבוע יתרחק ויתבודד וכו', וידבר לא-ל יתברך כאשר ידבר הבן אל אביו, ועבד אל רבו'. מה יש יותר מפורש מזה? - 'כבן אל אביו!' ואם לאבא הביולוגי שלי אני יכול לספר מה עובר עליי, הרי גם לאבא שבשמים אני יכול לספר, וזה הקשר שצריך להיות לנו עם הקב"ה.

מי שמאמץ את דרך-החיים הזו, ימצא את עצמו מהר מאוד עסוף בשכבה עבה של אושר ומנוחת-הדעת. הוא יתרגל להשיח את דאגותיו, כפשוטו ממש, לפני אביו שבשמים, וביודעו שמדובר באביו-מלכו ('אביו', המעוניין להיטיב לנו, כאב לבנו; ו'מלכנו', שבניגוד לאבא ביולוגי שלפעמים אין ביכולתו להיטיב, הרי הקב"ה

הוא כל-יכול, ויש בידו לעשות ככל אשר יחפץ) - הרי שההרגשה הזו תספיג אותו בעונג ובקורת-רוח שאין למעלה הימנה.

הוא ירגיש שיש לו 'כותל' משלו, אליו הוא יכול להשתפך בכל עת שירצה. אין שם קבלת קהל, ולא משב"קים שלפעמים סוגרים את הדלת מדאגתם לגדולי ישראל; אצל הקב"ה אין שעות-קבלה, אלא תמיד-תמיד-תמיד יש אפשרות להיפגש ולדבר אתו.

גם אם לא מתעמקים בנושא, אפשר להבין באיזה אושר מדובר. הרי גם אם היה זה חבר טוב, שהיית יכול לדבר אתו בכל עת, כבר היתה הרגשתך משתפרת, ולא היית דואג מכל מעמסה הבאה עליך. על אחת כמה וכמה כשמדובר באבא טוב ואוהב, הרוצה רק בטובתך, ויש בכוחו לסייע לך בכל העניינים - הרי שאנחנו יכולים להרגיש את עצמנו מאושרים ושמחים עד בלי די.

והדבר יכול לבוא לידי ביטוי דווקא כאשר מתרגשות על האדם צרות גדולות, רח"ל, שלא יתרחשו עוד על אף אחד!!! וכפי שאמרנו, אם קשה לנו לעת-עתה להסתגל לידיעה שהכל לטובה, נספר זאת להקב"ה, נשטח לפניו את מרי-שיחנו, ונתאר בפניו את חולשותינו ועד כמה היינו רוצים להרגיש שהכל לטובה, אבל הרגש שלנו לוקח אותנו למחוזות אחרים. ובאותה הזדמנות, כמובן, נוכל לבקש מהשי"ת שיסייע לנו להתחזק באמונה ובבטחון, ולהתגבר על כל המועקות שלנו.

גדולי ישראל שבכל הדורות לימדונו שלפעמים יכול האדם לדבר עם הקב"ה כדבר אל רעהו, ולטעון לפניו כהנה וכהנה, בעבור ובפניו כלל ישראל כולו, בתנאי שדיבורים אלה יהיו 'מדרך כבוד', כמו שמפרש רש"י בפסוקנו.

הגאון רבי חיים ברמן סיפר ששמע ממרן הגרא"מ שך זצ"ל עדות נדירה מהגאון רבי נפתלי טרופ זצ"ל, וכאשר הגרא"מ סיפר את הדברים זלגו עיניו דמעות.

ביום הושענא-רבה, סיפר הגר"נ טרופ, ביקש פעם הח"ח רשות מהקהל שהצטופף בהיכל הישיבה שלו בראדין, ועלה לבימה כדי לומר דברי חיזוק, כדרכו בקודש. הפעם היו אלה דברים מיוחדים במינם, שגרמו להתרגשות רבה בקהל. החפץ חיים פנה אל השם יתברך, ואמר: 'הרי גם אתה יודע, אבינו שבשמים, עד כמה הגאולה נחוצה לנו, ועד כמה אנחנו רוצים לראות כבר את משיח צדקנו'.

'אלא מאי? - שהינך רוצה בטובתנו, ואתה סבור שזו היא הטובה שלנו, שהמשיח לא יבוא עדיין, כדי שנמשיך להיטהר בפניך, ונעבור צירוף אחר צירוף, ואולי גם סיבות אחרות, שכולן הן לטובתנו. אנחנו בטוחים שהגאולה מתעכבת אך ורק מפני שאתה מעוניין כל כך בטובתנו'.

בשלב זה פנה החפץ חיים אל הקהל, ואמר: 'אבל כולנו יודעים שאם נישאר עוד זמן קצר בגלות המרה הזו, בין הגויים הרוצים לכלותנו, הרי

לא יישאר כלום מאתנו ומהילדים שלנו, והדור הצעיר יילך ויתדרדר מדחי אל דחי. ולכן הבה ונִנְה כולנו, כאיש אחד בלב אחד, אל הקב"ה, ונאמר לו שאנחנו מוחלים לו על הטובה שהוא רוצה לעשות אתנו, וברצונו לראות עתה את מלכנו ואת משיח-צדקנו! - - -

הדברים עוררו התרגשות רבה, ולמשמע ההכרזה המפתיעה של החי' פרץ כל הקהל בבכי.

'רבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שאילו היו לך בהמות והיית מפקידן בידי לשומרן, הייתי שומר לך בחינם, כי אני אוהב אותך!'

הדבקות הגדולה ביותר שיכולה להיות לאדם בתפילתו, תגיע אם ירגיל את עצמו לִדְבֹר עם הקב"ה בשפתו-הוא. בדרך זו יהיה בכוחו לשפוך את כל ליבו לפני השם יתברך.

מעשה שהיה ברועה-בהמות, שהיה עם-הארץ גמור, אבל כיון שאביו חינוכו להתפלל לפני ה', העתיר גם הוא בתפילה. וכך היתה תפילתו מדי יום: 'רבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שאילו היו לך בהמות, והיית מפקידן בידי לשומרן, הייתי שומר לך אותן בחינם, כי אני אוהב אותך!'- - -

פעם אחת עבר חכם במקום, והזהירו שלא יתפלל כך, ולימדו סדר ברכות שבסידור. משהלך החכם, שכח הרועה את מה שלימד אותו. בלילה, באו לת"ח בחלום ואמרו לו שאם לא יחזור אל הרועה ויאמר לו שימשיך להתפלל כפי שנהג, יענש קשות, כי תפילתו עשתה רושם גדול בשמים, ונִנְה ממנו את העולם-הבא שלו! - - -

העסקים שלנו אינם עם בהמות, אבל מה שצריך לקחת מסיפור זה הוא שכל אחד צריך לשפוך את ליבו, בדמעות מלוחות, כפי ההרגשות הקלות אותן, ולדבר עם קונו בצורה פרטית ואישית, ולהוכיח להקב"ה שהוא אכן אוהב אותו במאוד-מאוד, אלא שהשאר שבעיסה מאלץ אותו לעתים לעבור על רצון קונו.

לא אנשי-בהמות אנחנו, אבל כל אחד יכול לאמץ לעצמו סגנון-תפילה טהור ומיוקק כמו זה של הרועה, ולהתבטא בפני השי"ת ולומר לפניו, למשל, ש'אתה הרי יודע, אבי שבשמים, שאם יצר הרע היה מניחני לעבוד אותך, לא הייתי מְרַקֵּה מעבודתך יומם ולילה, כי אני אוהב אותך! או כל סגנון אחר הדומה לזה, המבטא את הקשר הנפשי העז שאנחנו מרגישים כלפי הבורא יתברך שמו.

הרי ברור שיש בעצם הרצון והתשוקה הנובעים בקרבנו לעבוד את בוראנו, משום לימוד-זכות עצום, אבל היצה"ר מצביע בפנינו תמיד על הַקְּשָׁלִים ואי-העמידה בנסיון, ו'מוכיח' לנו שחור על גבי לבן שאין אנחנו שווים מאומה...

שהרי רצית להתחזק, קבלת על עצמך דברים מסוימים, ובסופו של דבר לא עמדת בהם, אז מה אתה שווה... עד כאן דברי היצר הרע. והאמת היא, שברגע שאדם רצה להתחזק, וְשָׁפַף להתקרב אל אלוהיו, כבר ברגע זה הוא שווה הרבה יותר מהרגע שבו עדיין לא פיעמה בו תשוקת-ההתקרבות.

הרי כל אחד מבין שגם הרצון עצמו, מעלה אותנו לפסגות ולשיאים שלא היינו בהם עד התעוררותו של הרצון ההוא. נכון שצריך להתקדם הלאה, ולנסות לכבוש עידים נוספים, ואף לעמוד בבסיונות המתרגשים ובאים; אבל כל זה אינו צריך לקחת מאתנו את השמחה העצומה על כך שרצינו, שאפנו, קיוונו וייחלנו להתחזק ולהשתפר בעבודתנו.

לכן, יהודי שבא לפני בוראו ומעיד על עצמו ואומר 'אתה הרי יודע השי"ת שרצוני לעשות רצונך, ומי מעכב שאור שבעיסה', הַקְּצִים את זכויותיו באלפי מונים.

אנחנו שוכחים שצריך לאחל גם לך שנה טובה, רבונו של עולם - - -

נספר כאן דבר מרגש שהתרחש בערב ראש השנה בישיבת כפר חסידים. אחד מתלמידי הישיבה בכפר חסידים סיפר לנו שהגיע להיכל הישיבה כשעה וחצי לפני התקדש ראש השנה, כשאף אחד עדיין לא היה באולם, וראה את אחד הבחורים החשובים יורד לצ'ריף, בו התפלל בזמנו רבי אליהו לאפיאן.

הוא החליט לעקוב אחריו, וראה שהבחור מכניס את ראשו לארון הקודש, ומתייפף בבכי ואומר: רבונו של עולם, עוד מעט נעמוד כולנו בתור לפני ראשי הישיבה ונקבל מהם ברכת שנה טובה. אחר כך נאחל גם אנחנו, אחד לרעהו, שנה טובה, אבל דבר אחד שוכחים כולם, וכאן עלה קולו של הבחור בבכייה-רבתי, ואמר:

אנחנו שוכחים שצריך לאחל גם לך שנה טובה, רבונו של עולם - - - אנחנו חושבים על עצמנו, אבל שוכחים שגם אתה זקוק ל'איחולים' של שנה טובה, מפני כל המתריסים נגדך ופועלים נגד רוח-קדשך. אז אני אעשה זאת עבור כולם, ואברך אותך רבש"ע בשנה טובה, ואאחל לך שתהיה מלך על כל הארץ, ויידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור וכו'.

הבחור יִיָּב בקול במשך דקות ארוכות, וחזר להיכל הישיבה. מרגש.

נאמץ גם אנחנו את הדרך הזו, וכאשר מתעוררת לנו בעיה קשה בחיים, בשידוכים, בחינוך הילדים, בפרנסה ובכל תחום שהוא, ברוחניות ובגשמיות, נרגיל את עצמנו לשוחח עם הקב"ה, ולשפך אותו בכל מה שעובר עלינו.

נספר לו, ממש כדרך שמספרים לאבא-אוהב, כיצד אנחנו לא מצליחים לעמוד ביעדים שהצבנו לעצמנו ברוחניות, ועד כמה היינו רוצים שהוא יסייע בידינו בהשגת צרכינו הגשמיים, והישועה בוא-תבוא.

הקשר הזה עם אבא-שבשמים הוא כל-כך בריא לנפש, כל-כך מצמיח ומקדם את האדם, שמי שלא עושה זאת, אינו יודע כמה הוא מפסיד.

וגם במצב של חולשה רוחנית, ואולי דווקא אז, צריך להתחזק בנושא זה, ולא לחשוב שחלילה אין לי כבר זכות להתקרב להקב"ה, או ש'הקב"ה כבר לא רוצה להסתכל עליי... אין דבר כזה בעולם! דווקא במצב של חולשה, הרי האב-הרחמן מרחם על הבן-החלש יותר משרחמיו נפרסים על הבנים החזקים.

כי החזקים מסתדרים בדרך כלל בכוחות עצמם, ואין הם נזקקים לעזרה מן הצד, אבל אלה שלכאורה נחשבים כרפויי-ידיים, נצרכים לעזרתו ממעל, והעזרה הזו ממתנה להם קרוב מאוד. הם צריכים רק להושיט ידיים, ולקבלה.

נספר לו על החולשות שלנו, על הצרות הנוראיות והיסוריים האיומים שלנו, המתגברים ללא הפסק, ונבקש ממנו בדמעות חמות שיעמוד לצדנו, ואל יעזבנו ולא יטשנו לעולם ועד. וחזקה על מי שנאמר 'הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם', 'קרוב ה' לנשברי לב', 'שבשפלנו זכר לנו' - שיזכור אותנו. והישועה, בוא תבוא.

"הנותן אופניים חשמליים לבנו - הרי זה כמי שנתן לו אקדח טעון בכדורים!"

מה שקורה בכבישים עם האופניים החשמליים הוא בבחינת קטסטרופה. הכותרות מאדימות מדמם של נפגעי התאונות הקטלניות כתוצאה מאופניים אלה, וגם בני ברק לא נפקדה מהן. בשל כך יצא מרן הגאון רבי דב לנדו במכתב חריף במיוחד, ומגדיר את האופניים הללו כ"מכשיר רצח".

במכתבו כותב מרן הגר"ד לנדו: "מכשיר הרצח הנקרא אופניים חשמליים, מסתובב בחוצות העיר, ועלול חלילה וחלילה לפגוע בהולכי רגל, ומדוע מחשים?! בדידי הוה עובדא היום, כשעברתי את הכביש בין ביתי ליישיבה לתפילת ערבית, חלף על פני ממש רוכב אופניים כזה, חלף והשאיר פחד בלב".

המרא דאתרא מרן הגר"י זילברשטיין כותב במכתבו: שמעתי ממרן בעל ה'קהילות יעקב' צ"ל שאם היו סנהדרין בזמן הזה, הם היו מורידים מהכביש 90% מכלי הרכב והיו מותירים רק את אלו הנצרכים לרופאים ולאנשי הצלה, עקב הסכנה הגדולה הנשקפת מהם. ודבריו היו אמורים לרכבים שיש להם רשיון מסודר, ויש להם חוקים איך לנסוע, ועם כל זה אמר מרן הקהילות יעקב שבגלל הסכנה שבדבר, היו חז"ל אוסרים את הכלים האלו.

כמו כן החזו"א כשהיה הולך ברחוב, והיתה מתקרבת מכונית היה מתרחק לצד, והיה אומר שהנהג אולי אינו זוכר את התוס' בכבא קמא (דף כ"ג א', ודף כ"ז ב') שיותר יש לו לאדם לזהר ולשמור עצמו שלא יזיק אחרים, משלא יזיק. כל שכן באופניים חשמליים, שהנוסעים אינם נוסעים לפי הכללים, ונוסעים בפראות, ואסונות רבים אירעו בשל כך. וראיתי בעיני איך אדם שרכב על אופניים חשמליים הפיל עובר-אורח על המדרגה וכמעט הרג אותו.

ומסתמא חז"ל היו אוסרים לגמרי את הנסיעה באופניים אלו. וגם כעת, עד שחז"ל יאסרו זאת, כל מי שנוסע עם אופניים חשמליים, יידע שהוא משתמש בכלי מאד מסוכן, שעלול לפצוע ולהרוג אנשים רח"ל, וגם להפחיד אנשים, ומי שנוסע בכלי זה ללא זהירות מרבית, יידע שהוא פושע, והוא ספק רוצח, ואפשר לומר עליו שהוא מסכן את הציבור, ואם יקרה משהו, גם אם לא יהיה אשם, יחשב כרוצח, כך אופניים חשמליים - תחילתו בפשיעה, וכל בר-דעת יבין שהוא אולי חוסך כמה דקות, אבל עלול להמית אסון על אחרים, וגם עליו ועל משפחתו, וכמו הרבה אנשים שפגעו באנשים, ומאז אינם יכולים לחזור לעצמם, ובצדק, כי הם פשעו שלא נסעו כד"ן.

וביותר גרוע, שהורים שאוהבים את ילדיהם, ואינם חפצים ברעתם, ומכל מקום מזיקים להם מאד, כאשר נותנים להם לנסוע על אופניים מסוכנים אלו, כשאין לילדים שמץ מושג בכללי הכביש והם מסכנים את הציבור ומסתכנים בנפשם, ובוודאי שיש לאסור עליהם את הרכיבה. והנותן אופניים חשמליים לבנו "הרי זה דומה להורה שנותן לבנו אקדח טעון בכדורים!!! והורה שנתן לבנו אקדח כזה, והילד שיחק עם האקדח אין האב יכול לומר ידי לא שפכו את הדם הזה, הוא הדין לגבי אופניים חשמליים. לאור המקרים הרבים והקשים של התאונות והאסונות המתרחשות עם אופניים שכאלה, יש להתייחס אליהם כאל כלל שמסכן את הציבור באופן וודאי, והאשמה תוטל על האבא בפציעות שהבן גרם.

וכעת, כשמרן הגר"ד לנדו שליט"א, גאון דורנו, אמר שזה "מכשיר רצח", הרי כל מי שנוסע במכשיר זה, יידע שיש פסק ממרן הגר"ד שהוא משתמש עם מכשיר רצח, וזה נורא ואיום. והוסיף מרן שגם אם זה לא מזיק בפועל, מכל מקום זה מפחיד אנשים. וזה לפעמים גם חמור יותר, כי אדם הנוסע באופניים והפחיד אנשים נשים וטף, וכל שכן אם ל"ע הפחיד גדולי תורה, או את גדולי הדור, ואינו יודע אפילו את מי לפייס, ייענש על כך בכל חומרת הדין, כי על דברים שבין אדם לחבירו, הקב"ה אינו מוחל עד שירצה את חבירו, והוא אינו יודע את מי לפייס, ועלולות לבוא עליו צרות שונות ומשונות, כמו שכתבו הספרים שעל עבירות שבין אדם לחבירו נענשים בעולם הזה, וכשאינו יודע את מי לפייס, איך יפטר מצרות אלו השם ישמרו.

ולכן ילדים ובחורים צעירים שעל פי חוקי השלטונות אסור להם לנסוע עם אופניים אלה, הנותן להם - שותף לדבר פשע, ועלול ליתן את הדין על כך. וגם מי שמותר לו לנסוע, לכתחילה ראוי בכלל להימנע מנסיעה כזו, כי פגיעתם רעה, ומפחידים אנשים. ומי שכבר נוסע, חייב לנסוע ברגיעות מרבית, ולפי כל הכללים, וצריך להזהר לא רק שלא לפגוע באנשים, אלא גם שלא להפחידם. והשומע לדברי מרן שליט"א גאון דורנו, תבוא עליו ברכת טוב.

בקובץ 'זוי העמודים' מובאת שאלה שהופנתה אל מרן הגר"י שליט"א, מבחור הלומד ביישיבה ושואל האם להעדיף את ההליכה ברגל ליישיבה מאשר בנסיעה באופניים חשמליים, למרות שבכך הוא חוסך כמה דקות, ויגיע בזמן לתפילה ולשיעורים? והרב השיב: מרן ראש הישיבה שליט"א כתב בדברים ברורים, והתבטא במכתבו שאופניים חשמליים הם "מכשיר רצח", ובוודאי שאין ראוי לבחור להגיע כך ליישיבה, גם אם ייסע בזוויות. ולכן עדיף אפילו לאתר ליישיבה, ובלבד שלא לנסוע באופניים שגאון דורנו הגדירם בהגדרה קשה כזו.